

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

Biblioteka

A.452/T.1-40
Bibliogr

POLSKA AKADEMIA NAUK · INSTYTUT HISTORII

ZAKŁAD

DZIEJÓW

EUROPY

XIX i XX

WIEKU

STUDIA Z DZIEJÓW ROSJI I EUROPY ŚRODKOWO— WSCHODNIEJ

(I-XL)

PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY

Warszawa 2005

**Studia z Dziejów Rosji
i Europy Środkowo-Wschodniej**

(I–XL)

Przewodnik bibliograficzny

**Studia z Dziejów Rosji
i Europy Środkowo-Wschodniej**

(I–XL)

Przewodnik bibliograficzny

**Opracował
Daniel Boćkowski**

Instytut Historii PAN

Warszawa 2005

www.rcin.org.pl

Redakcja i korekta
Barbara Janicka

Opracowanie graficzne
Dariusz Górski

© Copyright by Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk

ISBN 83-88909-37-1

Warszawa 2005

Wydanie I

Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk

Rynek Starego Miasta 29/31

00-272 Warszawa, tel. (22) 831-02-62 w. 44

www.ihpan.edu.pl

Druk i oprawa

Sowa – Druk na życzenie

www.sowadruk.pl, tel. 022 431-81-40

www.rcin.org.pl

IRENA STAWOWY-KAWKA
(Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

JUBILEUSZ ROCZNIKA
„STUDIA Z DZIEJÓW ROSJI I EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ”

Ostatni, XXXIX tom rocznika „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” ukazał się w 2004 r. W roku bieżącym obchodząc będziemy czterdziestą rocznicę jego pierwszej edycji. Czasopismo powstało w 1965 r. jako organ Zakładu Dziejów Europy XIX i XX wieku Instytutu Historii PAN i wychodziło pod nazwą „Studia z Dziejów ZSRR i Europy Środkowej”. Zmiana tytułu nastąpiła w 1992 r., po rozpadzie ZSRR, a dzieje ZSRR potraktowano jako jeden z kolejnych etapów w historii Rosji. Obecnie jego redaktorem naczelnym jest prof. dr hab. Piotr Łossowski, długoletni kierownik Zakładu Dziejów Europy XIX i XX wieku IH PAN, a sekretarzem naukowym doc. dr hab. Elżbieta Znamierowska-Rakk. Nad zawartością merytoryczną rocznika czuwa także Komitet Redakcyjny, składający się z wybitnych profesorów – pracowników Instytutu Historii PAN oraz specjalistów z głównych ośrodków naukowych Polski.

Na łamach czasopisma ukazują się artykuły dotyczące Rosji, Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej (Bałkanów). Ich autorami są przede wszystkim historycy polscy. Na łamach „Studiów” swoje prace publikowali tacy znani naukowcy, jak: Wiesław Balcerak, Marek Kazimierz Kamiński, Tadeusz Kisielewski, Andrzej Koryn, Andrzej Korzon, Piotr Łossowski, Tadeusz Wolsza, Elżbieta Znamierowska-Rakk, Michał Jerzy Zacharias. Debiutują tu także młodszy koleldzy. Zamieszczone są również artykuły historyków z zagranicy. Wymienić należy: Ninę i Władimira Kabuzanowów (z Rosji), Jaroslava Valentę, Zdenka Sládka, Jindřicha Dejmka (z Czech), Broniusa Makauskasa (z Litwy), Erika Jakobsonsa (z Łotwy), Ilczo Dimitrowa (z Bułgarii), Endre Kovacs (z Węgier) i innych.

Zainteresowanie problematyką środkowoeuropejską w Polsce i krajach tego obszaru, co jest charakterystyczne, nastąpiło w latach sześćdziesiątych. Starano się wówczas ponownie zdefiniować pojęcie Europy Środkowej, a także pisać – jeśli pozwoliła cenzura – o problemach tego regionu. Jednym z przejawów tego szczególnego zainteresowania było między innymi pojawienie się „Studiów”. Było to bardzo ważne wydarzenie w polskiej historiografii. Na Zachodzie, w nauce

anglosaskiej, niemieckiej czy francuskiej badania nad zagadnieniami dotyczącymi Europy Środkowo-Wschodniej podjęto bezpośrednio po wojnie i miały one ogromne znaczenie, głównie ze względów politycznych. Obszar ten, wchodzący w obręb sowieckiej strefy wpływów, cieszył się również szczególnym zainteresowaniem badaczy. W Polsce studia nad historią Rosji, Europą Środkową i Południowo-Wschodnią nabrały swoistego znaczenia przede wszystkim po upadku „bloku komunistycznego” i rozpadzie ZSRR. Znalazło to odbicie na łamach „Studiów”.

Dostęp do nowych źródeł oraz zniesienie cenzury pozwoliły na nowe spojrzenie na historię tego obszaru. Możliwość publikowania wyników badań na łamach „Studiów” nabrała w związku z tym jeszcze większego znaczenia. Wzrosła znacznie objętość rocznika oraz liczba autorów chętnych do zamieszczania wyników swoich badań na jego łamach. Powiększyła się także liczba czytelników. Swoboda wypowiedzi, częste polemiki, dyskusje, znacznie go wzbogaciły.

Rocznik jest wydawany w określonym porządku, z uwzględnieniem działów tematycznych. Pierwszy z nich pt. „Artykuły i rozprawy” jest najobszerniejszy i stanowi zasadniczą część czasopisma. Najczęściej zamieszczane są tu publikacje dotyczące dziejów najnowszych Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej (połowa XIX i XX w.) z zakresu problematyki politycznej i stosunków międzynarodowych, rządziej gospodarczej, społecznej czy kulturalnej. Polityka wielkich mocarstw, w tym Rosji, wobec krajów tego obszaru dominuje, choć nie brakuje ciekawych rozpraw dotyczących zarówno wewnętrznych problemów państw tego regionu, jak i relacji między poszczególnymi krajami. Omawiane są także kwestie narodowe. Interesujące są zwłaszcza opracowania dotyczące życia Polonii w poszczególnych krajach tej części Europy.

Drugi dział pt. „Przeglądy badań” zawiera omówienia najnowszych badań z określonej dziedziny (przegląd histograficzny). Tak np. w tomie XXXV Wojciech Materski przedstawił stanowiska historyków rosyjskich dotyczące kwestii upadku Imperium Rosyjskiego i możliwości jego odbudowy, a Zbigniew Klejn zaprezentował bułgarską prasę historyczną z lat 1997–1998.

W kolejnym, trzecim dziale „Materiały i dokumenty” autorzy przedstawiają dotychczas niepublikowane lub nieznanne materiały źródłowe, często opatrzone obszernym komentarzem. Tak np. we wspomnianym już wcześniej tomie XXXV Marek Kornat opublikował bardzo ciekawą dokumentację dotyczącą dyplomacji państw bałtyckich w obliczu układu Ribbentrop–Mołotow, pochodzącą z różnych archiwów: francuskich (Archives du Ministère des Affaires Étrangères w Paryżu), polskich (Archiwum Akt Nowych w Warszawie) i brytyjskich (Public Record Office i Instytut Polski i Muzeum im. Generała Sikorskiego w Londynie).

„Artykuły recenzyjne i recenzje” to tytuł następnego działu rocznika. Z ich treści można się dowiedzieć o wartości naukowej najnowszych opracowań na temat tego regionu, ale także zasięgnąć cennych informacji o nowych edycjach

źródeł, syntezach i monografiach. Recenzowane są prace zarówno autorów polskich, jak i zagranicznych.

Na końcu czasopisma znajduje się rubryka „Życie naukowe”, gdzie zamieszczone są sprawozdania z prac prowadzonych w Zakładzie Dziejów Europy XIX i XX wieku Instytutu Historii PAN. Zazwyczaj są to omówienia przebiegu różnego rodzaju uroczystości, konferencji, kolokwii oraz posiedzeń Zakładu.

Taki układ rocznika nie jest ściśle przestrzegany. W nowszych tomach pojawił się dział „Polemiki i dyskusje”. Na odnotowanie zasługuje np. ciekawa dyskusja na temat liczby Polaków deportowanych w głąb ZSRR. Polemikom służy także rubryka „Listy do redakcji”, gdzie autorzy książek, artykułów i rozpraw odpowiadają na zarzuty skierowane do nich w recenzjach i w ten sposób włączają się do dalszej dyskusji.

Bardzo ważną okazała się także inicjatywa, podjęta w 1995 r., aby znanym i cenionym historykom zajmującym się dziejami Rosji, Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej dedykować numery „Studiów” z okazji ich jubileuszu. Przybliżyła to czytelnikom ich twórczość, osiągnięcia naukowo-dydaktyczne i daje kompetentną ocenę ich dokonań naukowych. Dotychczas ukazało się pięć tomów jubileuszowych poświęconych następującym wybitnym badaczom: Piotrowi Wandyczowi, Romualdowi Wojnie, Wiesławowi Balcerakowi, Aleksandrowi Achmatowiczowi oraz Henrykowi Bułhakowi.

Do 1994 r. wydawcą tego wysokiej rangi czasopisma naukowego był wrocławski oddział Ossolineum. Produkcję tomu XXIX i następnych powierzono, ze względów finansowych, wydawnictwu *Semper* w Warszawie, któremu udało się utrzymać wysoki poziom edytorski pisma.

„Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” z uwagi na swoją rangę naukową cieszą się renomą zarówno w kraju, jak i za granicą. Artykuły zamieszczone na ich łamach weszły na trwałe do obiegu naukowego i cytowane są w publikacjach wielu badaczy. Redaktorom oraz wydawcom „Studiów” składam podziękowania i gratulacje z okazji czterdziestej rocznicy ich pracy oraz życzę dalszych sukcesów.

TADEUSZ KISIELEWSKI

(Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)

PISMO Z DOBRĄ PRZYSZŁOŚCIĄ

Jubileusz „Studiów” – podobnie zresztą jak każdy jubileusz – skłania do pewnych refleksji i wynikających z nich konstatacji. Pozwolę sobie zaprezentować tu dwie konstatacje.

Konstatacja pierwsza. Rocznik zaczął ukazywać się w 1965 r. A zatem narodził się w okresie popaździernikowym, w ramach pewnej socjalistycznej – jak to się kiedyś mówiło – swobody na gruncie kultury i nauki, rzecz jasna istotnie ograniczonej, aczkolwiek nie do tego stopnia, jak w sąsiednich państwach komunistycznych. Wszakże 1965 r. to czas wyraźnego kryzysu okresu popaździernikowego, rodzącego się na tle pogłębiającego się społecznego zawodu związanego z niskim i niewiele poprawiającym się poziomem życia i pesymistycznie ocenianymi ekonomicznymi i cywilizacyjnymi perspektywami Polski. Kryzys ten sięgał do prób ograniczenia zdobyczy Października 1956 r. przez ekipę Władysława Gomułki, co wynikało zarówno z doktryny komunistycznej reprezentowanej przez pierwszego sekretarza KC PZPR i jego towarzyszy, jak i uwarunkowań geopolitycznych Polski oraz zdecydowania Moskwy gotowej stłumić „antysocjalistyczny” bunt w obozie, do czego doszło na Węgrzech. Niewiele też brakowało, by doszło to tego w Polsce.

Przypomnijmy. W 1962 r. zlikwidowano Klub „Krzywego Koła” w Warszawie, w 1964 r. „wybuchła” sprawa *Listu 34*, a także wyraźnie rodziła się w tymże roku nowa opozycja, zapoczątkowana z jednej strony *Listem otwartym do członków partii* Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego, z drugiej zaś – organizacją Andrzeja Czumy i innych, którą później zaczęto nazywać „Ruchem”, a która całkowicie odrzucała komunizm, również zreformowany. Od 1956 r. rozwijał też swoją szeroką działalność Kościół katolicki, ożywiony programem milenijnym prymasa Polski, kardynała Stefana Wyszyńskiego, wchodząc w coraz ostrzejszy spór z ówczesną władzą, co miało oczywiście swoje wielkie konsekwencje nie tylko religijne, ale też społeczne i polityczne.

Jakie czynniki – biorąc pod uwagę ówczesne stosunki i atmosferę społeczną i polityczną w kraju – doprowadziły zatem do narodzin „Studiów”? Odpowiedź na to pytanie wymaga odpowiedniego opracowania historycznego, można wszakże dziś, jak sądzę, najogólniej powiedzieć, że przyczyniła się do tego wola i motywacje tych osób i środowisk, które spowodowały ich ukazanie się. Osoby te to przede wszystkim pierwszy Komitet Redakcyjny „Studiów”, a szerzej – środowisko Instytutu Historii PAN. Choć zapewne rzecz trzeba widzieć jeszcze szerzej, i to nie tylko na płaszczyźnie historycznej, ale i politycznej. Myślę, że owe motywacje prowadzące do narodzin pisma zdominowały dwie tendencje.

Pierwsza, nazwijmy ideologiczno-polityczna, która wyrażała potrzebę powołania periodyku naukowego, który w sposób zgodny z ówczesnym, socjalistycznym – by użyć tego języka – stanem wiedzy poddałby analizie zjawiska, głównie polityczne, odnoszące się do ZSRR i tego obszaru Europy (w tym Polski), na którym po II wojnie światowej wprowadzono ustrój komunistyczny. Władysław Gomułka Związek Sowiecki i obóz państw socjalistycznych – środowisko i otoczenie ówczesnej Polski – traktował w sposób fundamentalny z dwóch powodów: po pierwsze, dlatego że ZSRR i ów obóz miał być gwarantem utrzymania ustroju i stosunków komunistycznych w Polsce, a pierwszy sekretarz KC KPZR niezachwianie wierzył w przyszłość komunizmu i uważał, że w ostateczności on właśnie zwycięży na świecie, a po drugie, ZSRR i obóz państw socjalistycznych miał według niego stanowić gwarancje bezpieczeństwa Polski, w szczególności granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej. To myślenie Gomułki wyznaczało ówczesną politykę PRL. Stąd i otwarcie na tę problematykę, którą miały podjąć „Studia z dziejów ZSRR i Europy Środkowej” – oczywiście uprawianą wedle ówczesnych intencji politycznych i zgodnie z metodologią marksistowsko-leninowską i pod kontrolą partii.

I druga tendencja, naukowa, głębsza, która zdecydowała o wartościach „Studiów” jako periodyku naukowego. Wpływała ona niewątpliwie z polskich tradycji zainteresowań Rosją, a także Europą Środkową, krajami sąsiednimi i całym regionem, rzecz jasna głównie na płaszczyźnie naukowej. Przy tym rzecz tę widziano w kontekście dziejów Polski i jej uwarunkowań geopolitycznych, ale także z jednej strony losu historycznego regionu środkowoeuropejskiego, z drugiej zaś samej Rosji czy ZSRR. Oczywiście szło tu przede wszystkim o rzeczywiste zgłębienie prawdy historycznej, co pokazuje zawartość pisma z tamtego czasu, choć potrzeba ta nie mogła abstrahować od ówczesnej rzeczywistości politycznej, która wyznaczała ramy także dla uprawiania historii jako nauki i publikowania rezultatów jej badań. Wszakże rocznik miał charakter naukowy, a to, że ukazywał się w niewielkim nakładzie powodowało, że był on poddany nieco zliberalizowanej kontroli cenzorskiej, co wpływało pozytywnie na poziom publikowanych na jego łamach artykułów i rozpraw. Zupełną swobodę „Studia” uzyskały w III Rzeczypospolitej i w pełni ją wykorzystały, wzbogacając swą

tematykę i treść, stanowiąc równocześnie kontynuację rocznika z okresu PRL. W „Studiach” publikują wybitni historycy, zarówno polscy, jak i zagraniczni, mający duży dorobek naukowy, a także historycy młodszego pokolenia, specjalizujący się w najnowszej historii Polski i powszechnej, zwłaszcza w historii krajów Europy Środkowo-Wschodniej i Rosji.

Konstatacja druga. „Studia” „przeżyły” okres Polski Ludowej i kontynuowane są w III Rzeczypospolitej. W 1992 r. zmieniły – jak wiemy – tytuł, po formalnym rozwiązaniu 26 grudnia 1991 r. ZSRR. W tytule pisma słowo Rosja zastąpiło skrót nazwy państwa, które przestało istnieć, ZSRR, a termin Europa Środkowo-Wschodnia zastąpiło określenie Europa Środkowa, co było wyraźnym skutkiem częściowego rozpadu Związku Sowieckiego i powstania nowych, niepodległych państw na zachodnich obszarach, w istocie krańcach byłego ZSRR. Nie ulega oczywiście żadnej wątpliwości, że Federacja Rosyjska, olbrzymie, największe na świecie, pod względem terytorium, państwo eurazjatyckie, swoisty kontynent, jest najbardziej znaczącym państwem w Europie Wschodniej, mającym też ambicje odgrywania najbardziej istotnej roli w Europie Środkowej. Równocześnie współczesna Rosja jest dziedzicem specyficznej tradycji historycznej, historii, która wycisnęła swe piętno, jakże często fatalne, nie tylko na Rosji, ale i na Europie Środkowo-Wschodniej, Kaukazie, Azji Środkowej i Dalekim Wschodzie, a także szerzej, jeśli weźmiemy pod uwagę światowe ambicje i politykę, zwłaszcza na ZSRR. To znaczenie historii Rosji – ale również i Rosji współczesnej – znalazło swój wyraz w tytule pisma, choć w swej większości – i biorąc pod uwagę objętość poszczególnych tomów – „Studia” poświęcone są nie tylko problematyce Rosji, ale też różnorodnym zagadnieniom, głównie politycznym krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Niewątpliwie w przyszłości wzrastać będzie zarówno znaczenie historii tych krajów i całego regionu Europy Środkowo-Wschodniej – poczynając od Ukrainy, a w przyszłości i Białorusi, patrząc od strony wschodniej – jak i ich współczesnych doświadczeń.

Ukraina, Białoruś oraz Litwa sąsiadują z Polską od wschodu, a okręg kaliningradzki, na którego przekazanie Stalinowi wyrazili zgodę w Teheranie prezydent Roosevelt i premier Churchill, graniczący z Polską nad Bałtykiem, jest enklawą Rosji oderwaną od jej korpusu terytorialnego – enklawą mającą bardzo istotne znaczenie polityczne, zwłaszcza dla Polski i Litwy. Rosja jest niewątpliwie ważnym państwem w polityce regionalnej, jest też graczem w polityce światowej, stoi ona jednak przed wieloma poważnymi wyzwaniami, które mogą w przyszłości bardzo skomplikować jej sytuację¹, co oczywiście nie znaczy, że

¹ Por. Tadeusz A. Kisielewski, *O przyszłości supermocarstw*, „Arcana” (Kraków) 2005, nr 1–2 (6162). Autor omawiając i komentując raport CIA *Global Trends 2015* ukończony w grudniu 2000 r. m.in. pisze: „Gospodarka państwowa [Rosji] jest w rozkładzie. Instytucje państwowe są skorumpowane i powiązane ze środowiskami przestępczymi. Stan czynnika ludzkiego jest rozpaczliwy:

Rosji, a także jej historii, należy poświęcać mniejszą uwagę. Przeciwnie – w obliczu owych komplikacji zagadnienia rosyjskie, także w aspekcie historycznym, powinno się tym bardziej analizować. Dziś Rosja staje się – i to trzeba zauważyć – wielkim problemem dla polityki Polski i innych państw naszego regionu, a także krajów Kaukazu czy Azji Środkowej. Choć pozycja Polski i tych krajów dawnego „imperium zewnętrznych ZSRR, by posłużyć się sformułowaniem Zbigniewa Brzezińskiego, które znalazły się w NATO i Unii Europejskiej, jest tu nieporównywalnie lepsza. Ten problem z Rosją – choć nie tylko on – zwiększa i niewątpliwie będzie zwiększał rolę w polityce polskiej państw Europy Środkowo-Wschodniej, w tym Ukrainy, a z czasem i Białorusi, obok oczywiście innych państw regionu. Zwielokrotnić to powinno również zainteresowanie historyków tymi krajami Europy Środkowo-Wschodniej – zresztą zainteresowania te rosną już od pewnego czasu. Ale w dalszym ciągu jakże mało wiadomo o Ukrainie czy Białorusi, o ich historii, zwłaszcza na Zachodzie, gdzie jest to jeszcze nie-

alkoholizm, zanieczyszczenie środowiska naturalnego, stres, niski poziom zdrowia i bieda doprowadziły do nadumieralności mężczyzn. Kobiety rodzą przeciętnie 1,3 dziecka, co spowoduje spadek liczby ludności do 130–135 mln. w 2015 r. [...] W ostatnich latach, już po napisaniu raportu, okazało się, że kolejne fale wzrostu cen ropy naftowej, podstawowego źródła dochodów rosyjskiej gospodarki, nie są wykorzystywane do niezbędnej restrukturalizacji tej gospodarki, czyli nadzwyczajne dochody są po prostu marnowane.” Raport CIA zakłada rozpad Rosji na osiem części. Autor artykułu pisze: „o wiele bardziej prawdopodobna od podziału Rosji na osiem części jest po prostu secesja jej wschodnich peryferii. Czy jednak – nawet przyjmując nierealistyczne założenie, że Moskwa zgodziłaby się na to – prawdopodobieństwo takiej secesji, dokonanej z woli władz i mieszkańców środkowej i wschodniej Syberii i Dalekiego Wschodu jest duże? Jest ono minimalne...” Gdyby Syberia i Daleki Wschód przestały być rosyjskie, stałyby się zapewne chińskie, co oczywiście stworzyłoby nowy problem – wzrostu potęgi Chin.

Co się stanie z Rosją – nie wiadomo. Ale Rosja po rzekę Lenę a nawet po Ural – biorąc pod uwagę rozważania Kisielewskiego – gdyby do tego doszło, pozostałaby zapewne starą Rosją, w dodatku okaleczoną, a więc i nienawistną. Ale może – jak przypuszcza autor artykułu – mogłaby zacząć dryfować ku Unii Europejskiej i NATO? Pisze on: „W rezultacie Rosja stałaby się krajem europejskim, a ukoronowaniem takiego biegu wydarzeń byłoby przyjęcie jej do NATO”. Wszystkie tego typu scenariusze mają z dzisiejszego punktu widzenia charakter czysto teoretyczny. Kisielewski stwierdza, że dzisiejsza Rosja Władimira Putina „ciągle postrzega Zachód jako przeciwnika i gra na jego wewnętrzne rozbieżności, w nadziei przeciągnięcia jego części na swoją stronę, trwając w złudzeniu, że odbudowa jakiegoś rodzaju imperium jest możliwa i zapobiegnie sprowadzeniu Rosji przez Chiny do wymiarów państwa europejskiego”. I jeszcze jedna, ogólniejsza uwaga. Naturalną alternatywą totalitaryzmu, który niedawno ustąpił w Rosji, jest wolność. W Rosji przestał obowiązywać ustrój komunistyczny, ale czy zapanowała tam wolność? Czy Rosja jest w stanie w jakimś w miarę nieodległym czasie przewyciężyć swą wielowiekową tradycję niewoli, w szczególności tradycję niewoli komunistycznej? I oczywiście imperializmu? Tradycje te wiążą się ściśle z jej rozrostem terytorialnym w przeszłości. Dla współczesnej Rosji całe jej wielkie terytorium począwszy od Wysp Kurylskich i Kamczatki po Kaliningrad na zachodzie i Czeczenię na południu jest „świętą ziemią Rosji”.

W każdym razie jest dobre to, że problem ten jest analizowany, także z punktu widzenia historii.

wątpliwie *terra incognita*, a o Rosji, która na wschód od Niemiec zdawała się do niedawna, a w niektórych środowiskach na Zachodzie jeszcze zdaje się stanowić nieomal jedyny przedmiot godny zainteresowania historycznego czy politologicznego, jakże często funkcjonuje tam wiedza (także historyczna) niepełna, płytka czy wypaczona. Wszakże podobna, choć niekoniecznie tożsama, wiedza funkcjonuje też niejednokrotnie i na Wschodzie, w Europie Środkowo-Wschodniej, w tym i w Polsce. Aby ten stan zmienić, wielką rolę do odegrania mają określone środowiska także w Polsce – a w ramach odpowiedniej polskiej polityki historycznej również „Studia”.

Rodzi się pytanie, czy w tej sytuacji nie należałoby pomyśleć o zmianie tytułu pisma po raz trzeci – ze „Studiów z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” na „Studia z Dziejów Europy Środkowej i Rosji”?

„Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” są niewątpliwie pismem znaczącym w historiografii polskiej, w pewnym zakresie unikalnym i zapewne jednym z bardziej interesujących pism tego i podobnego typu w skali międzynarodowej. W kontekście tym warto wymienić nazwiska redaktorów naukowych pisma, kolejno: Rafała Gerbera, Janusza Żarnowskiego i Piotra Łosowskiego. W każdym razie nie ulega wątpliwości to, że każdy poważny historyk zajmujący się problematyką Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej nie może pominąć dorobku czterdziestu tomów „Studiów”. I co niemniej ważne – „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” mają przed sobą dobrą przyszłość, wszak problematyka historyczna, którą się zajmują, będzie najprawdopodobniej budziła dalej duże zainteresowania w Polsce i w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, a także w Rosji oraz coraz większe na Zachodzie, a „Studia” jako pismo naukowe o ugruntowanej renomie mogą tu odgrywać również rolę swego rodzaju pomostu między Wschodem i Zachodem, a zarazem stanowić znaczące forum dyskusji i inspiracji w skali regionu, Europy, być może i szerzej.

DANIEL BOĆKOWSKI

O STUDIACH SŁÓW KILKA...

„Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” narodziły się w 1963 r. Ich „ojcem” i pierwszym redaktorem naczelnym był profesor Uniwersytetu Warszawskiego Rafał Gerber, kierownik Zakładu Historii Europejskich Krajów Socjalistycznych Instytutu Historii PAN. Zakład ten po latach przekształcił się w Zakład Dziejów Europy XIX i XX wieku. Pierwszy numer „Studiów” ukazał się w 1965 r. W istniejącej ówczesnie sytuacji politycznej w Polsce powstałemu periodykowi nadano tytuł: „Studia z Dziejów ZSRR i Europy Środkowej”. Umieszczenie w tytule określenia „Europa Środkowa”, a nie np. „kraje demokracji ludowej”, czy też „państwa socjalistyczne”, było niemałym osiągnięciem, gdyż na nowo wprowadzało do obiegu naukowego pojęcie wyodrębniające tę część Europy z Europy Wschodniej, utożsamianej wówczas jednoznacznie ze Związkiem Radzieckim. Pozwoliło to redakcji na znacznie szerszy, zgodny z pierwotnymi zamierzeniami, kierunek rozwoju pisma, co widać doskonale w pierwszych jego numerach, gdzie sprawom Europy Środkowej poświęcono wyjątkowo dużo miejsca.

Następcą profesora Gerbera został profesor dr hab. Janusz Żarnowski. Po nim, w 1983 r., funkcję redaktora naczelnego objął kierujący „Studiami” do dziś profesor dr hab. Piotr Łossowski. Wszyscy trzej redaktorzy naczelni do 1989 r. mieli niełatwe zadanie prowadzenia „Studiów” tak, aby nie narazić się peerelowskiej cenzurze oraz władzom i jednocześnie nie dopuścić do obniżenia poziomu ukazujących się na łamach rocznika artykułów. Było to zadanie trudne, nieraz zmuszające redakcję do powstrzymywania się od podejmowania wielu ważnych i istotnych tematów historycznych lub „łagodzenia” wymowy artykułów, aby osiągnąć „kompromis” z cenzorami. Na szczęście, co trzeba w tym miejscu wyraźnie podkreślić, nigdy nie posunięto się do złamania elementarnych zasad prawdy historycznej, mimo narzucanej odgórnie „poprawności politycznej” w zakresie tematyki, faktografii i terminologii. Na przekór wskazywanej przez władze „linii pisma” twórcy „Studiów” niemal od pierwszego numeru starali się rozszerzyć

krąg publikowanych w nich badań poza historię ZSRR oraz współczesne dzieje krajów tzw. demokracji ludowej. Efektem tych działań było pismo uważane przez polskie i zagraniczne środowiska naukowe za jedno z najciekawszych i najbardziej obiektywnych. Ukazało się w nich wiele ważnych, powiedzieć można unikalnych, artykułów, jakich ówczas nie można było znaleźć w innych czasopiśmie. Im bliżej było końca monopolu PZPR tym częściej na łamach „Studiów” pojawiały się artykuły, które jeszcze kilka lat wcześniej nie zostałyby dopuszczone do druku.

Prawdziwym przełomem był 1992 r., kiedy redakcji udało się zmienić nazwę rocznika na „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”. Dopiero po ostatecznym rozpadzie ZSRR tytuł rocznika stał się w pełni adekwatny do zawartości, historia ZSRR stała się zaś jednym z wielu okresów historii Rosji. Jednocześnie „Studia” skutecznie walczyły ze stereotypem, jakoby w III Rzeczypospolitej nikt już nie zajmował się badaniami nad historią Rosji i ZSRR. Było wręcz odwrotnie. Dopiero teraz badania te w pełni się rozwinęły, gdyż zajęto się tematyką dotąd zakazaną (jeńcy wojenni 1920 r., represje radzieckie, wysiedlenia, deportacje). Po raz kolejny starano się też przybliżyć badaczom w kraju najnowszą historiografię rosyjską. Na łamach „Studiów” pojawili się znów badacze rosyjscy piszący o sprawach trudnych dla obu stron, zaś w recenzjach coraz częściej przewijały się rosyjskie prace naukowe. Nowe „Studia” dzięki upadkowi cenzury oraz otwarciu się wielu archiwów stały się miejscem, w którym starano się wypełniać luki wynikające z obowiązujących do 1989 r. na terenie tzw. obozu socjalistycznego „zasad” pisanie historii. Na łamach rocznika opublikowanych zastało bardzo wiele ważnych dokumentów źródłowych. Pojawiły się też ważne opracowania z historii najnowszej. Dotyczyło to zwłaszcza tematyki bałkańskiej, niezwykle szeroko obecnej do dziś na łamach rocznika.

Materiały przygotowywane do druku w „Studiach” zamieszczane są w działach stałych i w działach pojawiających się w roczniku nieregularnie. W ostatniej kategorii wyróżnić możemy rubryki pojawiające się dość często („Materiały i dokumenty”, „Dyskusje i polemiki”) oraz sporadycznie (bloki jubileuszowe, wspomnienia pośmiertne „In memoriam”). Najważniejszym działem stałym są „Artykuły i rozprawy”, gdzie spotkać można teksty autorstwa pracowników i stałych współpracowników Zakładu Dziejów Europy XIX i XX wieku oraz Instytutu Historii PAN, a także badaczy z innych ośrodków naukowych i uniwersyteckich z kraju (Kraków, Poznań, Łódź, Białystok, Wrocław, Lublin, Katowice, Gdańsk) i zagranicy (Rosji, Litwy, Łotwy, Bułgarii, Czech, Słowacji, Węgier, Francji, Rumunii). W „Studiach” znajdziemy głównie artykuły poświęcone historii politycznej Europy Wschodniej i Środkowo-Wschodniej, a także, choć znacznie rzadziej, jej historii gospodarczej i kulturze. Dużo miejsca, jak już wcześniej wspominałem, przeznaczają się historii Rosji. Bardzo wiele poruszanych na łamach „Studiów” tematów ukazuje problematykę historyczną tej części konty-

nentu europejskiego w kontekście dziejowym mocarstw zachodnioeuropejskich oraz Stanów Zjednoczonych, a także innych krajów Europy, Ameryki i Azji.

Kolejną stałą rubrykę „Studiów” stanowi rozbudowany dział recenzyjny obejmujący m.in. przeglądy historiograficzne, artykuły recenzyjne, recenzje, noty recenzyjne i polemiki. Ostatnią kategorią z działów stałych jest „Życie naukowe”, gdzie od lat prowadzona jest kronika posiedzeń naukowych Zakładu Dziejów Europy XIX i XX wieku, pozwalająca zapoznać się z aktualnie prowadzonymi badaniami historycznymi w ośrodkach naukowych w kraju i zagranicą oraz dowiedzieć się, jakie ciekawe prace historyczne ukazujące się w ostatnich latach zostały omówione na posiedzeniach Zakładu. Ponadto w dziale tym publikowane są sprawozdania z konferencji naukowych i sympozjów poświęconych problematyce nawiązującej do profilu pisma, listy do Redakcji oraz relacje z uroczystości jubileuszowych. Nowością „Studiów” stały się tzw. numery jubileuszowe, poświęcone znanym polskim historykom z kraju i zagranicy, szczególnie zasłużonym na polu badań nad dziejami Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej. W numerach tych czytelnik mógł znaleźć teksty dotyczące wybranej osoby, jego *curriculum vitae*, informację o dorobku naukowym jubilata, pełną bibliografię jego prac oraz ocenę jego dokonań zawodowych. Dotychczas ukazały się tomy poświęcone profesorowi Piotrowi Wandyczowi, docentowi Romuladowi Wojnie, profesorowi Wiesławowi Balcerakowi, doktorom Aleksandrowi Achmatowiczowi i Henrykowi Bułhakowi.

CZŁONKOWIE KOMITETU REDAKCYJNEGO (1965–2005)

Aleksander Achmatowicz

Wiesław Balcerak

† Henryk Batowski

† Ludwik Bazyłow

Jerzy Wojciech Borejsza

Henryk Bułhak

Józef Buszko

† Józef Chlebowczyk

† Tadeusz Cieślak

Józef Dutkiewicz

† Rafał Gerber

Karol Grünberg

Jarosław Jurkiewicz

Adolf Juzwenko

Marek Kazimierz Kamiński

Jerzy Kłoczowski

Andrzej Koryn

† Włodzimierz Tadeusz Kowalski

Jerzy Kozeński

Maciej Koźmiński

Marian Leczyk

Piotr Łossowski

Zygmunt Łukawski

Adam Marcinkowski

Wojciech Materski

Andrzej Nowak

† Kazimierz Piwarski

Witold Szulc

Mieczysław Tanty

Jerzy Tomaszewski

† Jan Tomicki

Roman Wapiński

Marian Wilk

Romuald Wojna

Zbigniew Wójcik

Michał Jerzy Zacharias

Elżbieta Znamierowska-Rakk

Janusz Żarnowski

† Mieczysław Żywczyński

REDAKTORZY NACZELNI „STUDIÓW” (1965–2005)

Rafał Gerber

Janusz Żarnowski

Piotr Łossowski

SEKRETARZE REDAKCJI „STUDIÓW” (1965–2005)

Piotr Łossowski

Romuald Wojna

Elżbieta Znamierowska-Rakk

AUTORZY ARTYKUŁÓW ZAMIESZCZANYCH W STUDIACH
(1965–2005)

Aleksander Achmatowicz	Anna Garlicka
Marek Andrzejewski	Agnieszka Garlicka
Wiesław Balcerak	Grzegorz Gąsior
Alena Bartlová	Rafał Gerber
Henryk Bartoszewicz	Albin Głowacki
Ludwik Bazylow	Krystyna Gomółka
Iwan T. Berend	Janusz Gruchała
Aleksandra Bergmanowa	Frédéric Guelton
Luben Berow	György Gyarmati
Piotr Biliński	Jerzy Hankiewicz
Daniel Boćkowski	Ludwik Hass
Jerzy Wojciech Borejsza	Jan Havránek
Viktor Borodovčák	Grażyna Herczyńska
Krzysztof Buchowski	Marek Jabłonowski
Lidia Buczma	Jarzy Jackowicz
Władysław Bułhak	Eriks Jekabsons
Henryk Bułhak	Hanna Jędruszczak
Jan Jacek Burski	Krzysztof Jędrzejewski
Andrzej Chrzanowski	Adolf Juzwenko
Tadeusz Cieślak	Nina i Władimir Kabuzanowie
Ewa Cytowska	Iwona Kabzińska-Stawarz
Krzysztof Dach	Marek Kazimierz Kamiński
Ladislav Deák	Agnieszka Kastory
Jindřich Dejmek	Bożena Kącka
Aleksy Deruga	Oleg Ken
Marek Piotr Deszczyński	Tadeusz Kisielewski
Iłczo Dimitrow	Zbigniew Klejn
Piotr Eberhardt	Michał Klimecki
Andrzej Essen	Tomasz Knothe
Dawid Fajnhauz	Jan Kofman
Józef Faltus	Eugeniusz Koko
Alina Gajanová	Katarzyna Z. Kołodziejczyk
Adam Galos	Jiří Kořalka
Adam Gałkowski	Marek Kornat

Andrzej Koryn
Mariusz Korzeniowski
Andrzej Korzon
Adam Koseski
Jan Kostrzak
Bogdan Koszel
Endre Kovács
Jerzy Kozeński
Maciej Koźmiński
Jerzy Kumaniecki
Jerzy Kupliński
Miklós Lackó
Marian Leczyk
Jacek Legieć
Aleksandra Julia Leinwand
Krzysztof Lewandowski
Józef Lewandowski
Stanisław Łopatniuk
Piotr Łossowski
Piotr Łysakowski
Bronius Makauskas / Bronisław Ma-
kowski
Emilian Manciur
Hanna Marczevska-Zagdańska
Dariusz Matelski
Wojciech Materski
Vytautas Merkys
Rimantas Miknys
Dariusz Miszewski
Andrzej Nowak
Maria Nowak-Kiełbikowa
Jerzy Ochmański
Věra Olivová
Paweł Olszewski
Tomasz Paluszyński
Maria Pasztor
Tadeusz Pieńkowski
Elżbieta Pioskowik
Bernard Piotrowski
Jan Pisuliński
Josif Toma Popescu
Leszek Sławomir Pręcikowski
Vaclav Průcha
Berthold Puchert
Janusz Radziejowski
György Ránki
Klara Romanow-Bobińska
Kazimierz Rosen-Zawadzki
Władysław Andrzej Serczyk
Antoni Serednicki
Janusz Skodlarski
Jerzy Skowronek
Andrzej Skrzypek
Zdeněk Sládek
Jan Sobczak
Herbert Steiner
Władysław Stępnik
Zofia Strzyżewska
Elżbieta Szczepanik
Alina Szklarska-Lohmannowa
Barbara Szordykowska
Beata Szubtarska
Wiktoria Śliwowska
Mieczysław Tanty
Loránt Tilkovszky
Jerzy Tomaszewski
Andrzej Topij
Ryszard Torzecki
Jerzy Turonek
Jaroslav Valenta
Pierre Voillery
Wiesław Walkiewicz
Roman Wapiński
Maria Wawrykowa
Henryk Wereszycki
Katarzyna Wierzbička

Mirosław Wierchowski
Marian Wilk
Romuald Wojna
Maria Wojnicka
Tadeusz Wolsza
Bolesław Woszczyński
Michał Jerzy Zacharias
Zofia Zaks

Krzysztof Marcin Zalewski
Antoni Zieliński
Zbigniew Ziętek
Elżbieta Znamierowska-Rakk
Jacek Żmudzki
Przemysław Marcin Żukowski
Piotr Żurek

*

Przewodnik bibliograficzny, który otrzymujecie Państwo do ręki, ma na celu pomoc w zorientowaniu się, co do zawartości treściowej „Studiów” w ciągu ostatnich czterdziestu lat. Przewodnik ma układ przedmiotowo-chronologiczny. Teksty w poszczególnych działach, których jest 8 (Polska w Europie Środkowej, Europa Wschodnia, Rosja i ZSRR, Zakaukazie, Kraje bałtyckie i Skandynawia, Europa Środkowa i Bałkany, Wschód i Zachód Europy, Varia), umieszczone są dodatkowo w podziale na kraje, których dotyczą. Ponieważ jeden tekst często dotyczy problematyki szerszej, np. stosunków dwu lub wielostronnych, tytuł artykułu może się znaleźć nawet w kilku miejscach. Ma to ułatwić przeszukiwanie zawartości „Studiów” pod kątem preferowanej problematyki badawczej, a jednocześnie uzmysłwić, jak wiele krajów znalazło się w kręgu zainteresowań autorów przez te czterdzieści lat. W poszczególnych działach artykuły ułożone są w porządku chronologicznym od wydarzeń z początku XIX wieku do czasów współczesnych. Gwiazdkami oddzielone zostały materiały zamieszczane w dziale recenzyjnym (przeglądy historiograficzne i artykuły recenzyjne). Przewodnik nie zawiera natomiast informacji o umieszczanych w „Studiach” recenzjach, notkach recenzyjnych i polemikach, informacjach jubileuszowych, sprawozdaniach z konferencji i sympozjów, życiu naukowym; nie zawiera też not pośmiertnych (*ad memoriam*). Kody umieszczone po tytule artykułu oznaczają kolejno numer tomu (od I do XL) oraz numery stron, na których znajduje się dany tekst.

POLSKA W EUROPIE ŚRODKOWEJ

- Jerzy Skowronek, *Polacy wobec Rosji w XVIII-XIX stuleciu* (XXVIII/5–18)
- Piotr Żurek, *Hotel Lambert a dekonspiracja chorwackiego „Branisława” 1844–1845* (XL/259–268)
- Andrzej Nowak, *Oblicza panslawizmu. Zapomniana karta dziejów politycznej myśli Wielkiej Emigracji* (XXVII/7–27)
- Piotr Żurek, *Hotel Lambert a dekonspiracja chorwackiego „Branisława” 1844–1845* (XL/259–268)
- Krzysztof Dach, *Polsko-rumuńska współpraca polityczna w latach 1833–1848* (XV/5–37)
- Krzysztof Dach, *Dyplomacja rumuńska a powstanie styczniowe* (XVIII/5–41)
- Henryk Wereszycki, *Stosunki dyplomatyczne między mocarstwami podziałowymi i sprawy polskie w latach 1872–1875* (II/174–202)
- Nina i Władimir Kabuzanowie, *Liczebność i rozsiedlenie Polaków w Imperium Rosyjskim w XIX i początkach XX wieku* (XXII/15–43)
- Janusz Gruchała, *Czeskie stronnictwa polityczne wobec stosunków polsko-rosyjskich w końcu XIX i na początku XX w. (do 1914 r.)* (XVI/55–70)
- Janusz Gruchała, *Narodowa Demokracja wobec problemów narodowych i politycznych Austro-Węgier w końcu XIX i na początku XX wieku* (XXVII/29–43)
- Krystyna Gomółka, *Polskie ugrupowania polityczne wobec ruchu białoruskiego na Litwie Środkowej* (XXVII/89–101)
- Mirosław Wierzchowski, *Sprawa polska w programach i taktyce rosyjskich partii politycznych w latach 1905–1914* (II/81–99)
- Mirosław Wierzchowski, *Problematyka polska w rosyjskiej prasie liberalnej w latach 1907–1912* (I/164–194)

- Janusz Gruchała, *Polityka zagraniczna Austro-Węgier a stosunki polsko-ukraińskie (1908–1914)* (XXIV/35–52)
- Viktor Borodovčák, *Problem odbudowy niepodległości Polski w prasie słowackiej (1914–1918)* (IV/43–53)
- Jan Sobczak, *Sprawa polska w „Notatkach” dyplomaty rosyjskiego Georgija N. Michajłowskiego (1914–1920)* (XXX/165–175)
- Mariusz Korzeniowski, *Rejon zachodni Centralnego Komitetu Obywatelskiego – powstanie i początki działalności* (XXIX/29–46)
- Aleksander Achmatowicz, *Relacja Władysława Grabskiego* (XXIX/83–90)
- Aleksander Achmatowicz, *Akty rosyjskie z marca 1917 roku dotyczące Polski* (XXII/65–99)
- Władysław Bułhak, *Lednicki, Paderewski, Dmowski. Sprawa misji Stanisława Gutowskiego i genezy Polskiej Narodowej Komisji Wykonawczej oraz Komitetu Narodowego Polskiego (sierpień-wrzesień 1917 r.)* (XXVII/45–54)
- Roman Wapiński, *Endecka koncepcja polityki wschodniej w latach II Rzeczypospolitej* (V/55–100)
- Władysław Stępiak, *Początki stosunków dyplomatycznych Polski z Rumunią (1918–1919)* (XXVII/57–71)
- Michał Klimecki, *Alianckie misje we Lwowie (listopad 1918 – luty 1919)* (XXXI/35–49)
- Maria Wojnicka, *Związki Polski z Białorusią w świetle prasy polskiej w latach 1918–1921* (XXX/27–35)
- Maria Wojnicka, *Idea niepodległego państwa białoruskiego w polskiej opinii publicznej w latach 1918–1921* (XXXIV/179–204)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Polska-Bułgaria po I wojnie światowej (1918–1921)* (XXXIV/23–39)
- Bolesław Woszczyński, *Archiwalia obrazujące stosunki Polski z krajami nadbałtyckimi 1918–1939* (VI/203–211)
- Piotr Łossowski, *Polacy w Estonii, Łotwie i Litwie 1918–1939* (XXIX/91–97)
- Anna Garlicka, *Polska – Jugosławia 1918–1939* (XII/93–124)
- Władysław Stępiak, *Działalność dyplomacji polskiej w Królestwie SHS w latach 1919–1922* (XXXI/51–74)
- Bolesław Woszczyński, *Stosunki polsko-rumuńskie 1919–1939 w świetle akt Centralnego Archiwum Wojskowego* (V/195–205)
- Alena Bartlová, *Przyczynek do historii stosunków słowacko-polskich w okresie międzywojennym* (IX/181–198)

- Katarzyna Z. Kołodziejczyk, *Stosunki polsko-austriackie w okresie dwudziestolecia międzywojennego* (XII/61–90)
- Wiesław Balcerak, *Polska – Austria w okresie międzywojennym* (XXVII/103–118)
- Klara Romanow-Bobińska, *Stosunki gospodarcze Polski z Europą Południowo-Wschodnią w okresie międzywojennym* (XVI/105–121)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Koncepcje dróg strategiczno-tranzytowych na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej w polityce polskiej i międzynarodowej okresu międzywojennego* (XXX/63–85)
- Aleksander Achmatowicz, Zofia Strzyżewska, *Powszechny obowiązek służby wojskowej Polaków w Rosji Sowieckiej. Wiosna 1919 roku* (XXXIII/153–157)
- Marek Kazimierz Kamiński, *Próby mocarstw Ententy narzucenia rozwiązań terytorialnych Polsce i Czechosłowacji pozostającym w konflikcie granicznym (luty–kwiecień 1919 r.)* (XXXVI/73–92)
- Jacek Legieć, *Misja Borysa Kudrynowskiego w Warszawie (kwiecień–sierpień 1919 r.)* (XXXIII/53–62)
- Janusz Gruchała, *Czeska opinia publiczna wobec wojny polsko-sowieckiej (1919–1920)* (XXXII/27–44)
- Aleksander Achmatowicz, *Strzałków to nie Katyń, Tuchola – nie Miednoje. Kwestia jeńców sowieckich wojny 1919–1920 w Polsce* (XXX/99–112)
- Aleksander Achmatowicz, *Nowy snop światła na wojnę polsko-sowiecką 1919–1920. Nie publikowane dotąd dokumenty z archiwów rosyjskich* (XXXI/175–187)
- Aleksandra Julia Leinwand, *Indoktrynacja jeńców polskich w bolszewickiej Rosji 1919–1921* (XXXVI/95–106)
- Aleksandra Julia Leinwand, *Polski plakat propagandowy w okresie wojny polsko-sowieckiej (1919–1920)* (XXVIII/57–66)
- Aleksandra Julia Leinwand, *Bolszewicki plakat propagandowy w okresie wojny polsko-sowieckiej 1920 r.* (XXVII/75–86)
- Endre Kovács, *Stosunki węgiersko-polskie w latach 1919–1921* (III/151–183)
- Frédéric Guelton, Maria Pasztor, *Bitwa warszawska w świetle korespondencji generała Weyganda i marszałka Focha (lipiec–sierpień 1920 roku)* (XXXIII/63–75)
- Marek Kazimierz Kamiński, *Stosunki polityczne pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką (koniec lipca–grudzień 1920 r.)* (XXXIII/77–103)
- Věra Olivová, *Polityka Czechosłowacji wobec Polski podczas wojny polsko-radzieckiej 1920 r.* (II/206–226)
- Antoni Serednicki, *Ofensywa na Kijów w roku 1920 oraz jej konsekwencje dla armii i rządu URL w świetle prasy petlurowskiej w Polsce* (XXVIII/35–53)

- Antoni Serednicki, *Ofensywa na Kijów w roku 1920 oraz jej konsekwencje dla armii i rządu URL w świetle prasy petlurowskiej w Polsce (część II) (XXIX/47–55)*
- Zofia Zaks, *Problem Galicji Wschodniej w czasie wojny polsko-radzieckiej (1920) (VIII/79–108)*
- Dariusz Miszewski, *Memoriał o podziale stref wpływów w Europie Środkowo-Wschodniej pomiędzy Polskę a Związek Radziecki, napisany przez podpułkownika dyplomowanego Tadeusza Zakrzewskiego, przeznaczony dla premiera Stanisława Mikołajczyka (XL/285–294)*
- Krzysztof Buchowski, *Polacy w sejmach litewskich 1920–1927 (XXXII/71–85)*
- Alina Szklarska-Lohmannowa, *Rokowania polsko-czechosłowackie w 1921 r. (III/187–205)*
- Alina Szklarska-Lohmannowa (oprac.), *Instrukcja ministra Skirmunta dla posta polskiego w Wiedniu (1922 r.) (IV/202–205)*
- Eugeniusz Koko, *PPS wobec kwestii ukraińskiej w okresie wyborów do Sejmu i Senatu oraz na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 1922 r. (XXV/95–104)*
- Piotr Łossowski, *Ostatni akt kształtowania się granic Drugiej Rzeczypospolitej – podział pasa neutralnego pomiędzy Polską a Litwą w lutym 1923 r. (XXXVII/27–37)*
- Wiesław Balcerak, *Stosunki polsko-czechosłowackie w okresie kształtowania się systemu lokarneńskiego (1923–1925) (II/228–285)*
- Maria Pasztor, *Polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych z francuskiej perspektywy (1924–1939) (XXXV/185–196)*
- Henryk Bartoszewicz, *Misja Romana Knolla w Ankarze 1924–1925 (XXXVI/109–125)*
- Henryk Bartoszewicz, *Okres rosyjski w karierze dyplomatycznej Romana Knolla (cz. I) (XXXIX/61–82)*
- Henryk Bartoszewicz, *Okres rosyjski w karierze dyplomatycznej Romana Knolla (cz. II) (XL/63–81)*
- Jan Jacek Burski, Jan Pisuliński, *Polska dyplomacja wobec emigracji ukraińskiej. Nieznana instrukcja ministra Augusta Zaleskiego z 1926 roku (XXXIII/159–168)*
- Janusz Gruchała, *Czeskie środowiska polityczne wobec Związku Sowieckiego i stosunków polsko-sowieckich (1926–1935) (XXXIX/101–120)*
- Jerzy Kumaniecki, *Polska i Rosja Radziecka na konferencji w Genewie (V/103–113)*
- Stanisław Łopatniuk, *Przed powrotem majowym i po przewrocie (Z historii stosunków polsko-radzieckich) (VI/147–176)*
- Leszek Sławomir Pręćkowski, *Pierwiastki słowianofilskie w programie Związku Młodzieży Wiejskiej RP „Wici” (XXXII/151–160)*

- Henryk Bułhak, *Polsko-francuskie koncepcje wojny obronnej z Niemcami z lat 1921–1926* (XV/69–94)
- Henryk Bułhak, *Z dziejów stosunków wojskowych polsko-czechosłowackich w latach 1921–1927* (V/115–144)
- Henryk Bułhak, *Konferencja wojskowa polsko-rumuńsko-francuska w Warszawie (7–8 IV 1924 r.). Geneza, przebieg, rezultaty* (XXV/107–121)
- Henryk Bułhak, *Z dziejów stosunków wojskowych polsko-czechosłowackich w latach 1927–1936* (XI/97–146)
- Henryk Bułhak, *Pośrednictwo dyplomacji polskiej między Rumunią a ZSRR w sprawie podpisania tzw. Protokołu moskiewskiego (1928–1929)* (XIX/89–102)
- Marian Leczyk, *Próba przezwyciężenia kryzysu w stosunkach polsko-litewskich w latach 1928–1930* (XI/151–181)
- Jerzy Tomaszewski, *Polskie dokumenty dyplomatyczne o królewskim zamachu stanu w Jugosławii 6 stycznia 1929 r.* (XIII/165–179)
- Oleg Ken, *„Alarm wojenny” wiosną 1930 roku a stosunki sowiecko-polskie* (XXXV/41–73)
- Jerzy Tomaszewski, *Kwestia narodowa w Rumunii w 1931 r. w raportach polskich konsulatów i poselstwa* (XX/187–209)
- Jerzy Tomaszewski, *Kwestia narodowa w Jugosławii i Grecji w 1931 r. w raportach polskich poselstw* (XXI/181–189)
- Antoni Zieliński, *Rumuńskie materiały do dziejów stosunków polsko-rumuńskich w latach trzydziestych XX w.* (XX/211–221)
- Marek Jabłonowski, *Relacja gen. Romualda Jabłonowskiego z podróży do Pragi w grudniu 1932 r.* (XXIII/181–199)
- Przemysław Marcin Żukowski, *Polska dyplomacja wobec próby stworzenia dyrektoriatu mocarstw 1933 r.* (XXXIX/123–134)
- Antoni Zieliński, *Stosunki polsko-rumuńskie (grudzień 1933 – maj 1935)* (XII/157–190)
- Andrzej Essen, *Memoriał generała Bláhy z marca 1934 r.* (XXXI/165–173)
- Wiesław Balcerak, *Pogląd Beneša na polską politykę zagraniczną w 1934 r.* (VII/179–182)
- Maciej Koźmiński (oprac.), *Wizyta premiera węgierskiego Gömbösa w Warszawie w październiku 1934 r.* (V/210–228)
- Aleksy Deruga, *Bułgarskie materiały archiwalne do dziejów polityki wschodniej Polski okresu międzywojennego (do 1934 r.)* (VIII/145–154)
- Henryk Bułhak, Antoni Zieliński, *Z dziejów stosunków polsko-rumuńskich (sierpień 1936 – wrzesień 1938)* (XVI/145–168)

- Henryk Bułhak, *Czechosłowackie próby wznowienia rozmów na temat sojuszu wojskowego z Polską (1937–1938)* (XII/203–210)
- Piotr Łossowski, *Polskie ultimatum do Litwy w marcu 1938 r. widziane z placówki RP w Tallinie* (XI/231–237)
- Henryk Bułhak, *Stosunek Józefa Becka do Czechosłowacji w r. 1938 w ujęciu Michała Łubieńskiego, dyrektora gabinetu Ministra Spraw Zagranicznych II Rzeczypospolitej* (XXX/123–128)
- Jerzy Tomaszewski, *Dokumenty o stosunkach rumuńsko-polskich po konferencji monachijskiej* (XV/193–204)
- Wiesław Balcerak, *Legenda bez pokrycia* (IX/201–205)
- Henryk Bułhak, *Próba czechosłowackich kół wojskowych nawiązania rozmów sojuszniczych z polskim Sztabem Głównym w marcu 1938 r.* (XV/205–209)
- Ewa Cytowska, *Próby współpracy polsko-włoskiej w Europie Środkowej (X 1938 – III 1939)* (XIV/135–160)
- Dariusz Matelski, *Niemcy na Kresach Wschodnich Drugiej Rzeczypospolitej* (XXXVIII/247–278)
- Jerzy Kupliński, *Z dziejów wychodźstwa czechosłowackiego w Polsce po zaborze Czechosłowacji w roku 1939* (X/145–177)
- Piotr Łossowski, *Sprawa neutralności Litwy wobec wojny polsko-niemieckiej 1939 r.* (XV/115–139)
- Josif Toma Popescu, *Wspomnienie* (XVII/169–172)
- Eriks Jekabsons, *Uchodźcy wojskowi i cywilni z Polski na Łotwie 1939–1940* (XXX/129–148)
- Tadeusz Pieńkowski, *Losy polskich jeńców wojennych wyprowadzanych pojedynczo lub w niewielkich grupach od października 1939 do marca 1940 roku z obozów NKWD w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie* (XXXII/139–149)
- Sprawozdanie z dyskusji dotyczącej liczby obywateli wywiezionych do Związku Sowieckiego w latach 1939–1941* (A. Głowacki, A. Korzon, D. Boćkowski, E. Kowalska, K. Smolana, W. Materski, H. Marczevska-Zagdańska) (XXXI/117–148)
- Tadeusz Pieńkowski, *Działania NKWD w Związku Sowieckim po czerwcu 1940 r. wobec polskich żołnierzy internowanych po 17 września 1939 r.* (XXXIX/265–281)
- Daniel Boćkowski, *Ludność polska w Komi ASRR w 1940 roku na podstawie dokumentów radzieckich* (XXX/149–163)
- Marek Kazimierz Kamiński, *Polityka Edvarda Beneša i jego tymczasowych władz czechosłowackich na emigracji wobec rządu polskiego na uchodźstwie gen. Władysława Sikorskiego (lipiec 1940 r. – czerwiec 1941 r.)* (XXXIX/137–180)

- Beata Szubtarska, *Zarys działalności konsularnej Ambasady RP w ZSRR w latach 1941–1943* (XXXVIII/279–289)
- Bronisław Makowski, *Z dziejów litewskiej mniejszości w Polsce. Wysiedlenie Litwinów z Suwalszczyzny na podstawie umowy sowiecko-niemieckiej z 10 stycznia 1941 roku* (XXXIII/105–115)
- Daniel Boćkowski, *Działalność Ambasady RP w Kujbyszewie oraz jej delegatur i placówek mężów zaufania w świetle raportów NIK Rządu RP w Londynie* (XXXII/203–222)
- Jerzy Turonek, *Kwestia białoruska w polityce obozu londyńskiego (1941–1944)* (XIX/131–157)
- Andrzej Korzon, *Losy darów z zachodu dla Polaków w ZSRR po zerwaniu polsko-radzieckich stosunków dyplomatycznych w kwietniu 1943 r.* (XXXIII/117–130)
- Tadeusz Kisielewski, *Polityka Stanisława Mikołajczyka i Edvarda Beneša – podobieństwa i różnice* (XXXV/97–109)
- Tadeusz Kisielewski, *Plany federacyjne w Europie Środkowo-Wschodniej a sprawa państw bałtyckich w okresie II wojny światowej w kontekście polityki polskiej* (XL/131–141)
- Zofia Zaks, *Francja i Związek Radziecki a sprawa polska (1944–1945)* (XIX/159–197)
- Henryk Bartoszewicz, *Polityka Związku Sowieckiego wobec Europy Środkowo-Wschodniej przed konferencją w Jałcie (lipiec 1944 – styczeń 1945)* (XXXI/77–92)
- Leszek Sławomir Pręcikowski, *Propaganda słowiańska w Polsce 1944–1947 (rola Komitetu Słowiańskiego w Polsce)* (XL/295–313)
- Tadeusz Wolsza, *„Polski Londyn” wobec wydarzeń w Europie Środkowowschodniej (1944–1948)* (XXXVIII/69–97)
- Janusz Skodlarski, *Współpraca gospodarcza Polski z krajami demokracji ludowej (1945–1949)* (XV/167–190)
- Andrzej Korzon, *Niektóre problemy polsko-radzieckich stosunków gospodarczych w latach 1945–1957* (XXVIII/135–152)
- Bronisław Makowski, *Litewski antysowiecki ruch oporu na terytorium Polski w latach 1945–1950* (XXXII/131–138)
- Daniel Boćkowski, *Repatriacja dzieci polskich z głębi ZSRR w latach 1945–52* (XXIX/99–108)
- Henryk Bartoszewicz, *Rola ambasadora Henryka Raabego w realizacji polsko-sowieckiej umowy repatriacyjnej* (XXX/87–97)
- Janusz Skodlarski, *Organizacja i funkcjonowanie polsko-czechosłowackiej współpracy gospodarczej (1947–1949)* (XI/185–216)

- Andrzej Korzon, *Upowszechnianie filmu radzieckiego w Polsce w latach 1950-tych* (XXVII/165–188)
- Andrzej Korzon, *Inscenizacje utworów dramatycznych Majakowskiego na polskich scenach w połowie lat pięćdziesiątych* (XXXV/111–125)
- Tadeusz Wolsza, *Sytuacja w Związku Sowieckim pod koniec życia i po śmierci Józefa Stalina z perspektywy „polskiego Londynu”* (1952–1953) (XXXIX/219–236)
- Andrzej Korzon, *Rozmowa Cyrankiewicza z Chruszczowem w kwietniu 1957 r.* (XXIX/109–116)
- Maria Pasztor, *Francja i Wielka Brytania wobec polskiej granicy zachodniej na Odrze i Nysie Łużyckiej w latach 1958–1967* (XXXVIII/147–181)
- * * *
- Aleksander Achmatowicz, Zbigniew Klejn, *Polska paradyplomacja (1914–1919)* (XXXV/235–247)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *II Rzeczpospolita na Bałkanach (1918–1926)* (XXXV/249–254)
- Tomasz Paluszyński, *Wschodni sojusznicy Polski w wojnie 1919–1921 roku. Recenzja polemiczna do książki Zbigniewa Karpusa, Wschodni sojusznicy Polski w wojnie 1920 r. Oddziały wojskowe ukraińskie, rosyjskie, kozackie i białoruskie w latach 1919–1920*, Toruń 1999 (XXXV/255–263)
- Henryk Bartoszewicz, *Od paktu Ribbentrop – Mołotow do umowy Mołotow – Osóbka-Morawski* (XXIX/149–155)
- Henryk Bartoszewicz, *Niepełny obraz genezy systemu władzy komunistycznej w Polsce. Na marginesie książki Zbigniewa B. Kumosia, Geneza satelickiego systemu władzy w Polsce 1941–1948* (XXXVIII/307–317)
- Polsko-radzieckie stosunki kulturalne 1944–1949. Dokumenty i materiały* – A. Chrzanowski (XXIII/251–258)
- W.S. Parsadanowa, *Sowietsko-polskije otnoszenija 1945–1949* – Andrzej Korzon (XXVII/216–225)
- Adam Koseski, *Polacy w ZSRR – niektóre kierunki badań w historiografii polskiej* (XXIX/131–139)
- Wojciech Materski, *Tematyka polska w zasobie postsowieckiego zasobu archiwalnego* (XXXIII/169–182)
- Aleksandra Julia Leinwand, *Historiografia polska o propagandzie sowieckiej na białoruskich ziemiach II Rzeczypospolitej* (XXXIII/183–188)

Henryk Bartoszewicz, *W służbie dyplomatycznej Drugiej Rzeczypospolitej i Polski Ludowej*. Na marginesie książki: Zbigniew Czczot-Gawrak, *Ze wspomnień dyplomatycznych, żołnierskich i innych*, Warszawa 1999 (XXXVI/189–195)

EUROPA WSCHODNIA

- Klara Romanow-Bobińska, *Wielki kryzys a Europa Wschodnia (XVII/101–115)*
Jerzy Tomaszewski, *Ludność chłopska w krajach Europy Środkowej i Wschodniej (XXIV/147–179)*
Piotr Biliński, *Feliks Koneczny jako badacz dziejów Rosji i Europy Wschodniej (XXXVIII/227–246)*

Białoruś

- Krystyna Gomółka, *Polskie ugrupowania polityczne wobec ruchu białoruskiego na Litwie Środkowej (XXVII/89–101)*
Maria Wojnicka, *Związki Polski z Białorusią w świetle prasy polskiej w latach 1918–1921 (XXX/27–35)*
Maria Wojnicka, *Idea niepodległego państwa białoruskiego w polskiej opinii publicznej w latach 1918–1921 (XXXIV/179–204)*
Maria Wojnicka, *Prasa polska jako źródło historyczne do dziejów Białorusi w latach 1918–1939 (XXXIII/5–20)*
Krystyna Gomółka, *Białoruska Chrześcijańska Demokracja w latach 1918–1939 (XXVIX/57–64)*
Jerzy Turonek, *Kwestia białoruska w polityce obozu londyńskiego (1941–1944) (XIX/131–157)*
Jerzy Turonek, *Status Białorusi w Komisariacie Rzeszy Ostland (XX/165–183)*
Jerzy Turonek, *Geneza i działalność Białoruskiej Centralnej Rady (grudzień 1943 – czerwiec 1944) (XXI/99–118)*
Aleksandra Bergmanowa, *O pisarzach i dziennikarzach żydowskich pochodzących z Białorusi (XXV/173–187)*

* * *

- Romuald Wojna, *Nowsze badania białoruskie nad rozwojem BSRR w okresie międzywojennym (XVII/191–205)*
Piotr Eberhardt, *Przemiany narodowościowe na Białorusi*. Dwugłos: Maria Wojnicka, Iwona Kabzińska-Stawarz (XXXI/195–203)

Uładzimir Adamuszka, *Palitycznyja reprecii 20–50–ych gadou na Białarusi* – Daniel Boćkowski (XXXI/211–213)

Aleksandra Julia Leinwand, *Historiografia polska o propagandzie sowieckiej na białoruskich ziemiach II Rzeczypospolitej* (XXXIII/183–188)

Ukraina

Władysław Andrzej Serczyk, *Rewolucja 1905 r. na Ukrainie* (II/40–56)

Janusz Gruchała, *Polityka zagraniczna Austro-Węgier a stosunki polsko-ukraińskie (1908–1914)* (XXIV/35–52)

Janusz Gruchała, *Sprawa ukraińska w Galicji w polityce Austro-Węgier (1914–1918)* (XX/43–56)

Krzysztof Lewandowski, *Sprawa ukraińska a państwa centralne (1914–1916)* (VIII/25–36)

Aleksander Achmatowicz, *Nowe materiały źródłowe z kijowskich archiwów o ukrainizacji* (XXXII/161–180)

Janusz Radziejowski, *Ruch narodowy i rewolucyjny na Ukrainie w okresie działalności Centralnej Rady (marzec 1917 – kwiecień 1918)* (IX/53–82)

Krzysztof Lewandowski, *Międzynarodowe uwarunkowania powstania państwowości ukraińskiej w 1917 roku* (XVI/73–101)

Ludwik Hass, *Wolnomularstwo ukraińskie (do rewolucji lutowej 1917 r.)* (XVII/5–43)

Jacek Legieć, *Misja Borysa Kudrynowskiego w Warszawie (kwiecień–sierpień 1919 r.)* (XXXIII/53–62)

Antoni Serednicki, *Ofensywa na Kijów w roku 1920 oraz jej konsekwencje dla armii i rządu URL w świetle prasy petlurowskiej w Polsce* (XXVIII/35–53)

Antoni Serednicki, *Ofensywa na Kijów w roku 1920 oraz jej konsekwencje dla armii i rządu URL w świetle prasy petlurowskiej w Polsce (część II)* (XXIX/47–55)

Ludwik Hass, *Wolnomularstwo ukraińskie 1917–1921* (XVIII/57–79)

Jan Jacek Burski, Jan Pisuliński, *Polska dyplomacja wobec emigracji ukraińskiej. Nieznana instrukcja ministra Augusta Zaleskiego z 1926 roku* (XXXIII/159–168)

Piotr Eberhardt, *Kłęski głodu na Ukrainie w pierwszej połowie XX w. na podstawie literatury ukraińskiej* (XL/269–284)

Ryszard Torzecki, *Geneza rozłamu w Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów* (V/147–156)

Rosja i ZSRR

- Jerzy Skowronek, *Polacy wobec Rosji w XVIII-XIX stuleciu* (XXVIII/5–18)
- Wiktoria Śliwowska, *Emigrant Piotr Dołgorukow i jego publicystyka* (IV/131–147)
- Piotr Biliński, *Feliks Koneczny jako badacz dziejów Rosji i Europy Wschodniej* (XXXVIII/227–246)
- Mieczysław Tanty, *Geneza Zjazdu Słowiańskiego w 1867 r.* (I/7–29)
- Zofia Strzyżewska, *Rząd rosyjski wobec kwestii kobiecej (druga połowa XIX w.)* (XXIII/25–50)
- Mieczysław Tanty, Antoni Giza, *Rosyjski ruch słowianofilski w okresie wojny rosyjsko-tureckiej 1877–1878 i kongresu berlińskiego* (XVI/5–24)
- Barbara Szordykowska, *Polityka rządu carskiego wobec Wielkiego Księstwa Finlandzkiego na przełomie XIX i XX w.* (XXI/63–81)
- Barbara Szordykowska, *Leo Mechelin (1839–1914). Z dziejów stosunków rosyjsko-fińskich na przełomie XIX i XX w.* (XXXIX/239–249)
- Nina i Władimir Kabuzanowie, *Liczebność i rozsiadlenie Polaków w Imperium Rosyjskim w XIX i początkach XX wieku* (XXII/15–43)
- Grażyna Herczyńska, *Terror w rosyjskiej myśli rewolucyjnej (pierwsze koncepcje)* (XXIII/53–78)
- Grażyna Herczyńska, *Terror w rosyjskiej myśli rewolucyjnej (do połowy lat osiemdziesiątych XIX w.)* (XXIV/5–32)
- Jan Sobczak, *Cesarz Mikołaj II (1868–1918) jako inicjator haskiej konferencji pokojowej (1899 r.)* (XXIX/5–26)
- Jan Sobczak, *Kolejna utopia, czy zapoczątkowanie realnego procesu? (Rola dyplomacji rosyjskiej w zwołaniu i obradach Konferencji Pokojowej w Hadze, 1899 r.)* (XXXI/9–32)
- Ludwik Bazyłow, *Z zagadnień okresu stołypinowskiego. Próby powołania pierwszego w dziejach Rosji rządu koalicyjnego* (V/5–21)
- Ludwik Bazyłow, *Z zagadnień rewolucji lat 1905–1907* (II/9–23)
- Rafał Gerber, *Rewolucja 1905 w Rosji i jej wpływ na Europę Środkową* (II/25–38)
- Ludwik Hass, *Rosyjskie wolnomularstwo lat 1906–1918 (Fragment z dziejów liberalizmu w Rosji)* (VII/127–178)
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Armia Imperium Romanowów (Od Milutina do Suchomlinowa)* (IX/23–50)
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Sztabowe rozmowy i umowy (Rosja – Francja 1892–1911)* (XI/5–42)

- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Sztabowe rozmowy i umowy. Rosja – Francja 1912–1913* (XII/5–39)
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Rozmowy sztabowe Rosja – Wielka Brytania 1912–1914* (XIII/63–90)
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Monarsza korespondencja: „Willy–Nicky” (epilog 28–30 VII 1914)* (XI/219–229)
- Mirosław Wierzchowski, *Problematyka polska w rosyjskiej prasie liberalnej w latach 1907–1912* (I/164–194)
- Mirosław Wierzchowski, *Sprawa polska w programach i taktyce rosyjskich partii politycznych w latach 1905–1914* (II/81–99)
- Józef Lewandowski, *Na drodze do tez kwietniowych* (III/5–26)
- Marian Wilk, *Moskiewska burżuazja wobec wojny (1914–1915)* (VIII/5–23)
- Jan Sobczak, *Sprawa polska w „Notatkach” dyplomaty rosyjskiego Gieorgija N. Michajłowskiego (1914–1920)* (XXX/165–175)
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Karta buduszej Jewropy* (VIII/141–143)
- Aleksander Achmatowicz, *Akty rosyjskie z marca 1917 roku dotyczące Polski* (XXII/65–99)
- Mieczysław Tanty, *Z dziejów kontroli robotniczej w Rosji w 1917 r.* (III/50–79)
- Wojciech Materski, *Stosunki radziecko-japońskie 1917–1925* (cz. 1) (XIX/23–54)
- Wojciech Materski, *Normalizacja stosunków radziecko-japońskich 1917–1925. Cz. II: (1922–1925)* (XX/93–131)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Stosunki bułgarsko-radzieckie w pierwszych miesiącach po Październiku 1917 r.* (XXVI/7–18)
- Elżbieta Szczepanik, *Handel zagraniczny ZSRR w latach 1917–1941* (XXVII/121–138)
- Romuald Wojna, *Rosyjska publicystyka a kwestia agrarna w 1917. Memoriały i projekty* (XII/43–58)
- Romuald Wojna, *Rosyjska publicystyka agrarna w 1917. II. Wokół reformy rolnej* (XIII/93–121)
- Romuald Wojna, *Z pierwszego okresu rewolucji i wojny domowej w Rosji (marzec 1917 – marzec 1918)* (III/28–47)
- Romuald Wojna, *Z drugiego okresu wojny domowej w Rosji (marzec – listopad 1918 r.)* (VI/5–48)
- Romuald Wojna, *Z trzeciego okresu wojny domowej w Rosji (grudzień 1918 – grudzień 1920 r.)* (IX/85–119)

- Romuald Wojna, *Z trzeciego okresu wojny domowej w Rosji (grudzień 1918 – 1920). Aspekty militarne (X/5–21)*
- Aleksandra Julia Leinwand, *Działalność agitacyjna i propagandowa komunistów polskich w RFSRR w latach 1918–1920 (XL/25–60)*
- Aleksander Achmatowicz, Zofia Strzyżewska, *Powszechny obowiązek służby wojskowej Polaków w Rosji Sowieckiej. Wiosna 1919 roku (XXXIII/153–157)*
- Romuald Wojna, *Między komunizmem wojennym a nepem (1920–1922) (XIX/57–85)*
- Aleksander Achmatowicz, *Nowy snop światła na wojnę polsko-sowiecką 1919–1920. Nie publikowane dotąd dokumenty z archiwów rosyjskich (XXXI/175–187)*
- Aleksander Achmatowicz, *Strzałków to nie Katyń, Tuchola – nie Miednoje. Kwestia jeńców sowieckich wojny 1919–1920 w Polsce (XXX/99–112)*
- Aleksandra Julia Leinwand, *Indoktrynacja jeńców polskich w bolszewickiej Rosji 1919–1921 (XXXVI/95–106)*
- Aleksandra Julia Leinwand, *Bolszewicki plakat propagandowy w okresie wojny polsko-sowieckiej 1920 r. (XXVII/75–86)*
- Adolf Juzwenko, *Polityka mocarstw zachodnich wobec Rosji w roku 1919 (przed załamaniem się ofensywy Kołczaka) (IX/123–140)*
- Dariusz Miszewski, *Memoriał o podziale stref wpływów w Europie Środkowo-Wschodniej pomiędzy Polskę a Związek Radziecki, napisany przez podpułkownika dyplomowanego Tadeusza Zakrzewskiego, przeznaczony dla premiera Stanisława Mikołajczyka (XL/285–294)*
- Andrzej Skrzypek, *Polityka ZSRR na Dalekim Wschodzie w latach 1919–1941 (XIV/87–105)*
- Romuald Wojna, *Skutki społeczne, gospodarcze i polityczne nieurodzajów lat 1921–1922 w republikach radzieckich (XVIII/103–134)*
- Janusz Gruchała, *Czeskie środowiska polityczne wobec Związku Sowieckiego i stosunków polsko-sowieckich (1926–1935) (XXXIX/101–120)*
- Piotr Łossowski, *Polityczni emigranci litewscy w Polsce 1927–1930 (XXXII/87–100)*
- Henryk Bułhak, *Pośrednictwo dyplomacji polskiej między Rumunią a ZSRR w sprawie podpisania tzw. Protokołu moskiewskiego (1928–1929) (XIX/89–102)*
- Józef Lewandowski (oprac.), *Rozmowa Karaczan-Maxa (IV/197–201)*
- Oleg Ken, *„Alarm wojenny” wiosną 1930 roku a stosunki sowiecko-polskie (XXXV/41–73)*
- Oleg Ken, *Stalin, Antonow-Owsiejenko i inni: sowiecka propozycja w sprawie paktu o nieagresji w 1930 r. (XXXVIII/25–49)*
- Hanna Jędruszczak, *Problemy struktury społeczno-ekonomicznej ludności krajów Europy Środkowej i ZSRR w latach 1930–1960 (III/227–264)*

- Berthold Puchert, *Stosunki handlowe pomiędzy Niemcami a Związkiem Radzieckim w okresie dwudziestolecia międzywojennego (VII/37–62)*
- Wojciech Materski, *ZSRR wobec kwestii bezpieczeństwa zbiorowego w okresie międzywojennym (Liga Narodów, rozbrojenie, systemy regionalne) (XVI/123–142)*
- Jerzy Kumaniecki, *Polska i Rosja Radziecka na konferencji w Genewie (V/103–113)*
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Na osi Paryż – Londyn – Moskwa (1939–1940) (V/159–192)*
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Na osi Londyn-Moskwa (maj 1940 – czerwiec 1941) (VII/89–124)*
- Piotr Łossowski, *Agresja ZSRR na Litwę w czerwcu 1940 r. (XXXVIII/53–66)*
- Albin Głowacki, *Wybory uzupełniające do rad najwyższych BSRR, USRR i ZSRR z zaanektowanych ziem wschodnich II Rzeczypospolitej (24 III 1940) (XXXII/103–113)*
- Daniel Boćkowski, *Ludność polska w Komi ASRR w 1940 roku na podstawie dokumentów radzieckich (XXX/149–163)*
- Andrzej Topij, *Przesiedlenie ludności niemieckiej w ZSRR (1941–1942) (XXXVI/145–157)*
- Wojciech Materski, *Konferencja Narodów Zjednoczonych w Hot Springs i Związek Radziecki (XVIII/159–175)*
- Zofia Zaks, *Francja i Związek Radziecki a sprawa polska (1944–1945) (XIX/159–197)*
- Piotr Eberhardt, *Straty demograficzne Związku Sowieckiego w okresie II wojny światowej (XXXIX/251–261)*
- Andrzej Korzon, *Niektóre problemy polsko-radzieckich stosunków gospodarczych w latach 1945–1957 (XXVIII/135–152)*
- Daniel Boćkowski, *Repatriacja dzieci polskich z głębi ZSRR w latach 1945–52 (XXIX/99–108)*
- Jan Kostrzak, *Początki sowieckiej administracji w północnej części Prus Wschodnich w latach 1945–1946 (XXXIV/97–111)*
- Henryk Bartoszewicz, *Polityka Związku Sowieckiego wobec państw Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej przed paryską konferencją pokojową (styczeń-lipiec 1946 roku) (XXVIII/87–106)*
- Michał Jerzy Zacharias, *Powołanie Kominformu w 1947 r. Przyczyny, przebieg, skutki (XXXI/95–114)*
- Michał Jerzy Zacharias, *Stosunki sowiecko-jugosłowiańskie w latach 1948–1958. Aspekty polityczne oraz ideologiczne (XL/245–257)*

Andrzej Korzon, *Rozmowa Cyrankiewicza z Chruszczowem w kwietniu 1957 r.*
(XXIX/109–116)

Wojciech Materski, *Rosyjskie środowiska naukowe wobec kwestii upadku imperium
i możliwości jego odbudowy* (XXXV/147–163)

* * *

Marek Andrzejewski, *Kontakty szwajcarsko-rosyjskie (od XVIII do XX wieku)*
(XXVIII/155–159)

Kobiety w dziejach Rosji – Wiktoria Śliwowska (XXVI/111–114)

Tomasz Knothe, *Kapitał zagraniczny w rozwoju rosyjskiego kapitalizmu
monopolistycznego. Dyskusje w historiografii radzieckiej* (XXI/33–61)

Barbara Szordykowska, *Problematyka liberalizmu rosyjskiego w literaturze historycznej*
(XVII/180–190)

Adam Gałkowski, *Problematyka czerkieska w publicystyce Jana Czyńskiego*
(XXII/47–63)

Aleksandra Julia Leinwand, *Od buntu do zniewolenia. Los artysty rosyjskiego czasu
rewolucji* (XXIX/141–147)

Romuald Wojna, *Dwie radzieckie serie wydawnicze poświęcone pięćdziesiątej rocznicy
Rewolucji Październikowej* (VI/242–246)

Romuald Wojna, *Rewolucja kulturalna w ZSRR (Zarys najnowszej historiografii
radzieckiej)* (XVI/213–224)

Henryk Bułhak, *Współpraca niemiecko-sowiecka w latach 1920–1933*
(XXXVIII/299–306)

Wojciech Materski, *Radziecka memuarystyka dyplomatyczna dotycząca II wojny
światowej* (XV/211–224)

Polsko-radzieckie stosunki kulturalne 1944–1949. Dokumenty i materiały – Andrzej
Chrzanowski (XXIII/251–258)

Wiesław Balcerak, *Najnowsze dzieje Rosji carskiej i ZSRR w zagranicznych
czasopiśmie historycznych w latach 1962–1965* (II/312–328)

Romuald Wojna, *Nowe radzieckie wydawnictwa agrarne (1975–1976)* (XIV/229–238)

Maria Wawrykowa, *Rocznik historii ZSRR i krajów demokracji ludowej* (IV/214–221)

Wojciech Materski, *Radziecka dokumentalna seria wydawnicza* (XVII/206–214)

Wiktoria Śliwowska, *Kobiety w dziejach Rosji* (XXVI/111–114)

Aleksander Achmatowicz, *Krytyka Lenina w Rosji obecnie* (XXXIV/141–162)

Jan Sobczak, *Nowe akcenty historiografii rosyjskiej na przykładzie zawartości*

miesięcznika „Otieczestwiennaja istoria” za lata 1996–1997 (XXXIV/163–178)

Aleksandra Julia Leinwand, *Polska wobec Rosji białej, Rosji czerwonej i Rosji, której nie było (XXXVII/195–201)*

Andrzej Nowak, *Polsko-sowieckie wojny XX wieku: memento historiograficzne (XXXVIII/291–297)*

Zakaukazie

Paweł Olszewski, *Ententa wobec tzw. mandatu zakaukaskiego (1919–1920) (XXXII/47–68)*

Paweł Olszewski, *Francja i republiki zakaukaskie w latach 1918–1921 (XXXVI/57–72)*

Gruzja

Wojciech Materski, *Gruzja i mocarstwa 1917–1918 (XXIII/81–116)*

Wojciech Materski, *Gruzja i wielkie mocarstwa (1919–1921) (XXV/49–92)*

Wojciech Materski, *Powstanie narodowyzwoleńcze 1924 r. w Gruzji (XXXIV/57–67)*

Armenia

Paweł Olszewski, *Kwestia ormiańska na konferencji w San Remo w kwietniu 1920 r. (XXXIV/41–55)*

KRAJE BAŁTYCKIE I SKANDYNAWIA

- Andrzej Topij, *Stosunki agrarne w guberniach nadbałtyckich 1866–1914* (XXI/5–22)
- Piotr Łossowski, *Rewolucja 1905 w guberniach nadbałtyckich* (II/58–79)
- Piotr Łossowski, *Kształtowanie się podstaw ustrojowych w państwach bałtyckich (1917–1922)* (IV/56–72)
- Piotr Łossowski, *Polacy w Estonii, Łotwie i Litwie 1918–1939* (XXIX/91–97)
- Bolesław Woszczyński, *Archiwalia obrazujące stosunki Polski z krajami nadbałtyckimi 1918–1939* (VI/203–211)
- Tomasz Paluszyński, *Konflikty graniczne pomiędzy państwami bałtyckimi: Litwą, Łotwą i Estonią w dobie ich walki o niepodległość w latach 1919–1921* (XXX/37–45)
- Piotr Łossowski, *Ententa Bałtycka 1934–1940* (XVI/171–196)
- Marek Kornat, *Dyplomacja państw bałtyckich w obliczu układu Ribbentrop–Mołotow w świetle nowych dokumentów* (XXXV/197–217)
- Tadeusz Kisielewski, *Plany federacyjne w Europie Środkowo-Wschodniej a sprawa państw bałtyckich w okresie II wojny światowej w kontekście polityki polskiej* (XL/131–141)

Finlandia

- Barbara Szordykowska, *Instytucje polityczne Finlandii w początkach XIX wieku. Senat* (XXXV/177–184)
- Barbara Szordykowska, *Polityka rządu carskiego wobec Wielkiego Księstwa Finlandzkiego na przełomie XIX i XX w.* (XXI/63–81)
- Barbara Szordykowska, *Leo Mechelin (1839–1914). Z dziejów stosunków rosyjsko-fińskich na przełomie XIX i XX w.* (XXXIX/239–249)
- Aleksander Achmatowicz, *Interwencja Edwarda Grey'a w Piotrogradzie na rzecz Finlandii 4 grudnia 1914 roku* (XXVIII/21–32)
- Bernard Piotrowski, *Interwencja zbrojna II Rzeszy w sprawy fińskie (1918)* (VIII/55–77)

Litwa

- Dawid Fajnhauz, *Związki naukowe Wilna z Czechami w połowie XIX wieku* (I/32–40)
- Piotr Łossowski, *Dwie drogi odrodzenia kulturalnego i narodowego Litwinów: Baranauskas i Basanavičius* (XXXI/149–155)
- Piotr Łossowski, *Gazeta „Auszra” i początek narodowego ruchu litewskiego 1883–1886* (I/81–127)
- Vytautas Merkys, *Litewscy kolporterzy książek* (IX/5–20)
- Jerzy Ochmański, *Rady i rewkomy na Litwie radzieckiej w 1918–1919 r.* (V/43–52)
- Krzysztof Buchowski, *Położenie polskiego szkolnictwa w niepodległym państwie litewskim (1918–1940)* (XXXIII/23–51)
- Piotr Łossowski, *Problem wileński w świetle prawa międzynarodowego. Uwagi polemiczne* (XXX/113–122)
- Krzysztof Buchowski, *Polacy w sejmach litewskich 1920–1927* (XXXII/71–85)
- Piotr Łossowski, *Ostatni akt kształtowania się granic Drugiej Rzeczypospolitej – podział pasa neutralnego pomiędzy Polską a Litwą w lutym 1923 r.* (XXXVII/27–37)
- Piotr Łossowski, *Autonomiczna Kłajpeda pod rządami Litwy (1924–1932)* (XXXIX/85–98)
- Jindřich Dejmek, *Nacjonalistyczny przewrót na Litwie w grudniu 1926 roku w oczach konsula czechosłowackiego w Kownie* (XXXI/157–164)
- Piotr Łossowski, *Polityczni emigranci litewscy w Polsce 1927–1930* (XXXII/87–100)
- Marian Leczyk, *Próba przezwyciężenia kryzysu w stosunkach polsko-litewskich w latach 1928–1930* (XI/151–181)
- Jindřich Dejmek, *Litwa a projekty bezpieczeństwa w Europie Północno-Wschodniej w pierwszej połowie la trzydziestych* (XXXIV/69–94)
- Piotr Łossowski, *Próba przewrotu hitlerowskiego w Kłajpedzie (1933–1935)* (XI/113–129)
- Piotr Łossowski, *Polskie ultimatum do Litwy w marcu 1938 r. widziane z placówki RP w Tallinie* (XI/231–237)
- Piotr Łossowski, *Sprawa neutralności Litwy wobec wojny polsko-niemieckiej 1939 r.* (XV/115–139)
- Piotr Łossowski, *Kształtowanie się polityki litewskiej wobec obszarów przyłączonych jesienią 1939 r.* (XVII/139–166)
- Jacek Żmudzki, *Upadek Litwy niepodległej (1939–1940)* (XXVIII/69–84)
- Piotr Łossowski, *Agresja ZSRR na Litwę w czerwcu 1940 r.* (XXXVIII/53–66)

Bronius Makauskas, *Proces sowietyzacji Litwy w drugiej połowie 1940 r. Aspekty wybrane* (XXXVII/57–70)

Bronisław Makowski, *Litewski antysowiecki ruch oporu na terytorium Polski w latach 1945–1950* (XXXII/131–138)

* * *

Piotr Łossowski, *Litewska SRR. Historyczne wydawnictwa periodyczne* (II/384–392)

Rimantas Miknys, „*Studia z historii i odrodzenia litewskiego*” („*Lietuvių atgimimo istorijos studijos*”, t. 1–14, Vilnius 1990) (XXXIV/139)

Łotwa

Piotr Łossowski, *Strzelcy łotewscy w rewolucji i wojnie domowej w Rosji (1917–1920)* (III/81–101)

Eriks Jekabsons, *Uchodźcy wojskowi i cywilni z Polski na Łotwie 1939–1940* (XXX/129–148)

Krzysztof Jędrzejewski, *Życie Polonii na Łotwie (1939–1989)* (XXXV/75–95)

EUROPA ŚRODKOWA I BAŁKANY

- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Z dziejów bałkańskich koncepcji federacyjnych (od schyłku XVIII w. do końca I wojny światowej)* (XXXV/5–22)
- Zbigniew Klejn, *Próby stworzenia polskich przyczółków militarno-politycznych na Bałkanach w XIX w.* (XL/5–23)
- Zbigniew Klejn, *Udział Polaków w kampanii rosyjskiej na Bałkanach 1877–1878 r.* (XXXVIII/5–24)
- Tadeusz Cieślak, *Ewolucja koncepcji federacji bałkańskiej w XIX i XX wieku* (XIX/5–19)
- Tadeusz Cieślak, *Plany federacji naddunajskiej* (XXI/25–30)
- Rafał Gerber, *Rewolucja 1905 w Rosji i jej wpływ na Europę Środkową* (II/25–38)
- Mieczysław Tanty, *Kwestia macedońska w czasie wojen bałkańskich 1912–1913 roku* (V/23–40)
- Tadeusz Cieślak, *Bałkańska polityka Austro-Węgier* (XX/5–14)
- Ludwik Hass, *Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej po pierwszej wojnie światowej* (IV/95–127)
- Jan Kofman, *Nacjonalizm ekonomiczny w Europie Środkowo-Wschodniej w okresie międzywojennym – ogólny, źródła i przyczyny* (XXIV/55–77)
- Jan Kofman, *Nacjonalizm ekonomiczny w Europie Środkowo-Wschodniej w okresie międzywojennym – instrumenty i skutki* (XXVI/21–43)
- Jerzy Tomaszewski, *Ludność chłopska w krajach Europy Środkowej i Wschodniej* (XXIV/147–179)
- Anna Garlicka, *Wielka Brytania – Niemcy – Bałkany w okresie międzywojennym. Próba syntezy* (XXIX/67–80)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Idea federacji na Bałkanach w okresie międzywojennym* (XXXVI/39–56)
- Dariusz Miszewski, *Memoriał o podziale stref wpływów w Europie Środkowo-Wschodniej pomiędzy Polskę a Związek Radziecki, napisany przez podpułkownika dyplomowanego Tadeusza Zakrzewskiego, przeznaczony dla premiera Stanisława Mikołajczyka* (XL/285–294)
- Hanna Jędruszczak, *Problemy struktury społeczno-ekonomicznej ludności krajów Europy Środkowej i ZSRR w latach 1930–1960* (III/227–264)
- Katarzyna Z. Kołodziejczyk, *Państwa Europy Środkowej a kwestia austriacka w 1934 r.* (IV/148–170)
- Ewa Cytowska, *Z zagadnień polityki włoskiej w Europie Środkowej w początkach lat trzydziestych* (VIII/111–124)

- Ewa Cytowska, *Włochy w Europie Środkowej w drugiej połowie lat trzydziestych (XIII/123–141)*
- Anna Garlicka, *Wysiłki Wielkiej Brytanii w celu stworzenia w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej frontu antyniemieckiego (XXII/135–151)*
- Zdeněk Sládek, *Wyniki gospodarczej działalności Małej Ententy oraz polityczne następstwa jej niepowodzenia (XX/135–161)*
- Anna Garlicka, *Bałkany wobec konfliktu polsko-niemieckiego (lato–jesień 1939 r.) (XV/97–113)*
- Klara Romanow-Bobińska, *Stosunki gospodarcze Polski z Europą Południowo-Wschodnią w okresie międzywojennym (XVI/105–121)*
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Koncepcje dróg strategiczno-tranzytowych na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej w polityce polskiej i międzynarodowej okresu międzywojennego (XXX/63–85)*
- Jerzy Hankiewicz, *Próby utworzenia bloku państw neutralnych na Bałkanach (wrzesień – listopad 1939 r.) (XVII/117–135)*
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Próby sfederowania Środkowo-Wschodniej Europy (1939–1943) (I/196–222)*
- Tadeusz Cieślak, *Bałkańskie plany Winstona Churchilla (XVII/65–71)*
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Kontrowersje wśród bałkańskich komunistów wokół Macedonii (wiosna 1941 – lato 1944) (XXXVII/73–115)*
- Henryk Bartoszewicz, *Polityka Związku Sowieckiego wobec Europy Środkowo-Wschodniej przed konferencją w Jałcie (lipiec 1944 – styczeń 1945) (XXXI/77–92)*
- Henryk Bartoszewicz, *Państwa Europy środkowo-wschodniej w polityce Związku Sowieckiego między Jałtą i Poczdamem (XXXII/115–128)*
- Tadeusz Wolsza, *„Polski Londyn” wobec wydarzeń w Europie Środkowowschodniej (1944–1948) (XXXVIII/69–97)*
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Ku upadkowi idei federacji Słowian południowych (styczeń–grudzień 1948 r.) (XL/205–242)*
- Zbigniew Ziętek, *Z dziejów powstania uzgodnionego systemu żeglugi na Dunaju (X/181–191)*
- Piotr Eberhardt, *Mniejszości narodowe w Europie Środkowo-Wschodniej (XXXV/219–234)*

* * *

- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *II Rzeczpospolita na Bałkanach (1918–1926) (XXXV/249–254)*

Albania

Anna Garlicka, *Kwestia podziału Albanii w przededniu II wojny światowej (w świetle dokumentów jugosłowiańskich i brytyjskich)* (XXVII/155–163)

Bułgaria

Zbigniew Klejn, *Udział Polaków w budowie i eksploatacji infrastruktury komunikacyjnej w Bułgarii* (XXXII/13–25)

Zbigniew Klejn, *Losy Pomaków w Bułgarii* (XXXIX/5–24)

Aleksy Deruga, *Stosunki bułgarsko-serbskie w latach 1875–1877 a walka narodowowyzwoleńcza na Bałkanach* (XIV/5–26)

Katarzyna Wierzbička, *Stereotyp Bułgara w Polsce w końcu XIX i pierwszych dziesięcioleciach XX wieku* (XVI/27–52)

Zbigniew Klejn, *Udział Polonii bułgarskiej w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym Bułgarii (1878–1918)* (XXXV/25–38)

Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Kwestia Tracji Zachodniej w polityce międzynarodowej (1878–1919)* (XX/19–40)

Zbigniew Klejn, *Dziennikarze polscy w Bułgarii (1885–1945)* (XXXIV/5–21)

Katarzyna Wierzbička, *Stereotyp Bułgara w Polsce w końcu XIX i pierwszych dziesięcioleciach XX wieku* (XVI/27–52)

Pierre Voillery, *Wpływy kulturalne Francji na bułgarskie Odrodzenie Narodowe* (XVIII/45–55)

Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Bułgaria i Rumunia przystępują do wielkiej wojny (wrzesień 1915 – sierpień 1916)* (VIII/39–51)

Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Stosunki bułgarsko-radzieckie w pierwszych miesiącach po Październiku 1917 r.* (XXVI/7–18)

Klara Romanow-Bobińska, *Reformy agrarne w Rumunii, Jugosławii i Bułgarii po I wojnie światowej* (XI/47–69)

Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Polska-Bułgaria po I wojnie światowej (1918–1921)* (XXXIV/23–39)

Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Sprawa dostępu Bułgarii do Morza Egejskiego w polityce bułgarskiej 1919–1923* (XXV/7–46)

Elżbieta Pioskownik, *Geneza, program i praktyka prawno-polityczna gabinetu Aleksandra Cankowa w Bułgarii (9 VI 1923 – 3 I 1926)* (XXVI/45–67)

- Aleksy Deruga, *Bułgarskie materiały archiwalne do dziejów polityki wschodniej Polski okresu międzywojennego (do 1934 r.)* (VIII/145–154)
- Jerzy Tomaszewski, *Polskie dokumenty dotyczące zamachu stanu w Bułgarii 19 maja 1934 r.* (XII/193–201)
- Elżbieta Pioskownik, *Założenia programowe koła politycznego „Zweno” i ich realizacja w okresie rządów gabinetu Kimona Georgijewa (19 V 1934 – 22 I 1935)* (XXX/47–61)
- Iłczo Dimitrow, *Bułgaria w polityce europejskiej między wojnami (wstępne wnioski)* (XIV/29–42)
- Iłczo Dimitrow, *Ewolucja dyktatury faszystowskiej w Bułgarii (1934–1939)* (X/75–92)
- Anna Garlicka, *Polityka Bułgarii w świetle wytycznych premiera G. Kjoseiwanowa z 19 IV 1939 r.* (XVI/209–211)
- Anna Garlicka, *Brytyjskie próby zneutralizowania Bułgarii w przededniu II wojny światowej* (XXV/125–145)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Bułgarskie rządy w okręgu białomorskim 1941–1944* (XXII/155–183)
- Jerzy Jackowicz, *Bułgaria a mocarstwa zachodnie w latach 1941–1944 (cz. I)* (XIV/199–227)
- Jerzy Jackowicz, *Bułgaria a mocarstwa zachodnie w latach 1941–1944 (cz. II)* (XV/141–164)
- Luben Berow, *Państwowo-monopolistyczne regulowanie gospodarki w burżuazyjnej Bułgarii do 1944 r.* (XIII/5–36)
- Bożena Kącka, *Bułgarskie sondaże polityczne w Turcji w styczniu i lutym 1944 roku* (XVI/198–208)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Rola armii bułgarskiej na ziemiach greckich na jesieni 1944 r.* (XXIV/79–114)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Dialog bułgarsko-jugosłowiański w kwestii federacji i sojuszu (jesień 1944 – wiosna 1945)* (XXXVIII/99–144)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Uwarunkowania i treść postanowień X rozszerzonego plenum KC BPR(k) w kwestii macedońskiej (sierpień 1946 r.)* (XXXIX/183–216)
- Zbigniew Klejn, *Narodziny antypartyjnej opozycji w Bułgarii u schyłku lat 80.* (XXXVII/165–175)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Miejsce i rola Tracji Zachodniej w dziejach najnowszych Bułgarii* (XXVII/141–153)

* * *

Jerzy Tomaszewski, *Dzieje Bułgarii XIX i XX w. na łamach czasopism historycznych* (III/267–275)

Jerzy Tomaszewski, *Dzieje Bułgarii XIX i XX w. na łamach czasopism historycznych* (1966–1969) (VI/213–225)

Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Macedonia w dziejach Bułgarii w świetle historiografii bułgarskiej* (XXIX/117–130)

Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Historiografia bułgarska w pierwszych latach postkomunistycznej transformacji. Główne kierunki i zagrożenia* (XXXIII/189–194)

Zbigniew Klejn, *Z bułgarskiej prasy historycznej (1997–1998)* (XXXV/165–175)

Zbigniew Klejn, *Z bułgarskiej prasy historycznej (1999–2000)* (XXXVII/203–212)

Zbigniew Klejn, *Z bułgarskiej prasy historycznej (2001–2003)* (XL/315–323)

Czechosłowacja, Czechy

Dawid Fajnhauz, *Związki naukowe Wilna z Czechami w połowie XIX wieku* (I/32–40)

Jan Havránek, *Rozwój wsi czeskiej w drugiej połowie XIX wieku* (I/43–78)

Jiří Kořalka, *Rzesza Niemiecka a sprawa czeska w końcu XIX wieku* (I/130–161)

Janusz Gruchała, *Czeskie stronnictwa polityczne wobec stosunków polsko-rosyjskich w końcu XIX i na początku XX w. (do 1914 r.)* (XVI/55–70)

Klara Romanow-Bobińska, *Kwestia chłopska na ziemiach czeskich i słowackich w XIX i na początku XX wieku* (XIII/39–60)

Janusz Gruchała, *Polityka galicyjska a kwestia czeska w latach 1900–1914* (XVII/45–61)

Jiří Kořalka, *Konsulaty zagraniczne w Pradze przed rokiem 1914. Przyczynek do badań nad stosunkami międzynarodowymi społeczeństwa czeskiego przed powstaniem państwa czechosłowackiego* (XV/39–65)

Jaroslav Valenta, *Internacjonalizm czy nacjonalizm. Z dziejów ruchu robotniczego na Śląsku Cieszyńskim i w Ostrawskim w pierwszym okresie po Rewolucji Październikowej* (III/103–116)

Józef Lewandowski, *Pierwsze próby integracji Europy Środkowej po I wojnie światowej na tle rywalizacji polsko-czechosłowackiej* (II/145–164)

- Marek Kazimierz Kamiński, *Próby mocarstw Ententy narzucenia rozwiązań terytorialnych Polsce i Czechosłowacji pozostającym w konflikcie granicznym (luty–kwiecień 1919 r.) (XXXVI/73–92)*
- Janusz Gruchała, *Czeska opinia publiczna wobec wojny polsko-sowieckiej (1919–1920) (XXXII/27–44)*
- Věra Olivová, *Polityka Czechosłowacji wobec Polski podczas wojny polsko-radzieckiej 1920 r. (II/206–226)*
- Marek Kazimierz Kamiński, *Stosunki polityczne pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką (koniec lipca–grudzień 1920 r.) (XXXIII/77–103)*
- Alina Szklarska-Lohmannowa, *Rokowania polsko-czechosłowackie w 1921 r. (III/187–205)*
- Wiesław Balcerak, *Sprawa polsko-czechosłowackiego sojuszu wojskowego w latach 1921–1927 (III/207–225)*
- Henryk Bułhak, *Z dziejów stosunków wojskowych polsko-czechosłowackich w latach 1921–1927 (V/115–144)*
- Wiesław Balcerak, *Stosunki polsko-czechosłowackie w okresie kształtowania się systemu lokarneńskiego (1923–1925) (II/228–285)*
- Józef Lewandowski (oprac.), *Rozmowa Karaczan-Maxa (IV/197–201)*
- Jindřich Dejmek, *Nacjonalistyczny przewrót na Litwie w grudniu 1926 roku w oczach konsula czechosłowackiego w Kownie (XXXI/157–164)*
- Janusz Gruchała, *Czeskie środowiska polityczne wobec Związku Sowieckiego i stosunków polsko-sowieckich (1926–1935) (XXXIX/101–120)*
- Henryk Bułhak, *Z dziejów stosunków wojskowych polsko-czechosłowackich w latach 1927–1936 (XI/97–146)*
- Andrzej Essen, *Memoriał generała Bláhy z marca 1934 r. (XXXI/165–173)*
- Henryk Bułhak, *Czechosłowackie próby wznowienia rozmów na temat sojuszu wojskowego z Polską (1937–1938) (XII/203–210)*
- Henryk Bułhak, *Próba czechosłowackich kół wojskowych nawiązania rozmów sojuszniczych z polskim Sztabem Głównym w marcu 1938 r. (XV/205–209)*
- Henryk Bułhak, *Stosunek Józefa Becka do Czechosłowacji w r. 1938 w ujęciu Michała Lubieńskiego, dyrektora gabinetu Ministra Spraw Zagranicznych II Rzeczypospolitej (XXX/123–128)*
- Wiesław Balcerak, *Legenda bez pokrycia (IX/201–205)*
- Lidia Buczma, *Z genezy Małej Ententy (VI/127–143)*
- Vaclav Průcha, *Struktura społeczna ludności Czechosłowacji w okresie międzywojennym (VII/65–86)*

- Jerzy Tomaszewski, *Związki handlowe państw sukcesyjnych w okresie międzywojennym* (IV/74–92)
- Wiesław Balcerak, *Pogląd Beneša na polską politykę zagraniczną w 1934 r.* (VII/179–182)
- Ludwik Hass, *Wolnomularstwo w międzywojennej Republice Czechosłowackiej* (X/25–69)
- Klara Romanow-Bobińska, *Polityczne aspekty handlu zagranicznego Czechosłowacji w okresie międzywojennym* (XII/127–154)
- Jerzy Kupliński, *Z dziejów wychodźstwa czechosłowackiego w Polsce po zaborze Czechosłowacji w roku 1939* (XI/145–177)
- Jerzy Kozeński, *Zabór ziem czeskich przez III Rzeszę wiosną roku 1939* (XVIII/137–155)
- Tadeusz Kisielewski, *Polityka Stanisława Mikołajczyka i Edvarda Beneša – podobieństwa i różnice* (XXXV/97–109)
- Marek Kazimierz Kamiński, *Problem okupacji Czechosłowacji przez wojska amerykańskie w polityce Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii (kwiecień – listopad 1945)* (XXIII/145–177)
- Marek Kazimierz Kamiński, *Wielka Brytania wobec czechosłowackich prób stworzenia „pomostu między Wschodem a Zachodem” (1945–1948)* (XXI/145–178)
- Marek Kazimierz Kamiński, *Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Czechosłowacji w latach 1946–1947* (XXVI/69–89)
- Janusz Skodlarski, *Organizacja i funkcjonowanie polsko-czechosłowackiej współpracy gospodarczej (1947–1949)* (XI/185–216)
- Marek Kazimierz Kamiński, *Wielka Brytania i Stany Zjednoczone wobec kryzysu rządowego w lutym 1948 r. w Czechosłowacji* (XXV/147–170)
- Grzegorz Gąsior, *Platforma Ciesłara – kwestia narodowościowa na Zaolziu w okresie stalinowskim* (XL/167–202)

* * *

- Lidia Buczma, *Najnowsze dzieje Czechosłowacji w czasopiśmie zagranicznych* (II/329–342)
- Alina Gajanová, *Czechosłowacka historiografia XX wieku w ostatnich trzech latach* (IV/207–213)
- Hanna Marczevska-Zagdańska, *Image międzywojennej Czechosłowacji w literaturze anglojęzycznej* (XXXII/181–202)
- Jerzy Kozeński, *Czechosłowacja lat 1918–1945 w historiografii NRF* (VI/225–242)

Ewa Cytowska, *Slovenský přehled. Z badań czechosłowackich nad historią Europy Środkowej i Południowej (VIII/163–170)*

Krzysztof Lewandowski, *Československý časopis historický w latach 1968–1970 (VIII/155–163)*

Nowe publikacja historyczne o T. G. Masaryku – Jerzy Tomaszewski (XXV/204–210)

Słowacja

Klara Romanow-Bobińska, *Kwestia chłopska na ziemiach czeskich i słowackich w XIX i na początku XX wieku (XIII/39–60)*

Viktor Borodovčák, *Problem odbudowy niepodległości Polski w prasie słowackiej (1914–1918) (IV/43–53)*

Maciej Koźmiński, *O świadomości narodowej na pograniczu węgiersko-słowackim po I wojnie światowej (XX/59–91)*

Józef Faltus, *Rozwój gospodarczy Słowacji w burżuazyjnej Czechosłowacji 1918–1938 (VI/51–86)*

Alena Bartlová, *Przyczynek do historii stosunków słowacko-polskich w okresie międzywojennym (IX/181–198)*

Jerzy Kozeński, *Kwestia słowacka w polityce Trzeciej Rzeszy (wrzesień 1938 – sierpień 1939) (X/95–140)*

Jugosławia, Serbia, Chorwacja

Piotr Żurek, *Hotel Lambert a dekonspiracja chorwackiego „Branislawa” 1844–1845 (XL/259–268)*

Aleksy Deruga, *Stosunki bułgarsko-serbskie w latach 1875–1877 a walka narodowowyzwoleńcza na Bałkanach (XIV/5–26)*

Wiesław Walkiewicz, *Układ sił politycznych na terenie pogranicza włosko-jugosłowiańskiego po rozpadzie monarchii habsburskiej (XXII/101–131)*

Klara Romanow-Bobińska, *Reformy agrarne w Rumunii, Jugosławii i Bułgarii po I wojnie światowej (XI/47–69)*

Klara Romanow-Bobińska, *Związki gospodarcze Jugosławii z zagranicą w okresie międzywojennym (XIV/45–68)*

- Władysław Stępnia, *Działalność dyplomacji polskiej w Królestwie SHS w latach 1919–1922 (XXXI/51–74)*
- Jerzy Tomaszewski, *Polskie dokumenty dyplomatyczne o królewskim zamachu stanu w Jugosławii 6 stycznia 1929 r. (XIII/165–179)*
- Jerzy Tomaszewski, *Kwestia narodowa w Jugosławii i Grecji w 1931 r. w raportach polskich poselstw (XXI/181–189)*
- Ladislav Deák, *Jugosławia a 7 marca 1936 r. (VI/179–199)*
- Ladislav Deák, *Pakt jugosłowiańsko-włoski z 1937 r. a państwa Europy Środkowej (XXIII/119–141)*
- Wiesław Balcerak, *Wizyty min. Barthou w Bukareszcie i Belgradzie w prasie europejskiej (czerwiec 1934 r.) (VIII/127–140)*
- Lidia Buczma, *Z genezy Małej Ententy (VI/127–143)*
- Wiesław Walkiewicz, *Włosko-jugosłowiański spór graniczny na forum paryskiej konferencji pokojowej oraz w polityce Tymczasowego Przedstawicielstwa Narodowego (XVIII/83–100)*
- Anna Garlicka, *Polska – Jugosławia 1918–1939 (XII/93–124)*
- Anna Garlicka, *Jugosławia między Włochami a Niemcami (XIV/107–131)*
- Michał Jerzy Zacharias, *Polityka KPJ i kwestia narodowościowa w Jugosławii w latach 1919–1943 (XXXIX/27–58)*
- Krzysztof Marcin Zalewski, *Polityka i symbole. Komunistyczna Partia Jugosławii wobec społeczności wieloetnicznej. Przykład Suboticy (Wojwodina) (XL/143–165)*
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Dialog bułgarsko-jugosłowiański w kwestii federacji i sojuszu (jesień 1944 – wiosna 1945) (XXXVIII/99–144)*
- Leszek Sławomir Pręćkowski, *Kongres Słowiański w Belgradzie 8–11 (16) grudnia 1946 r. (XXXVII/177–194)*
- Marek Piotr Deszczyński, *Wykluczenie Komunistycznej Partii Jugosławii z Biura Informacyjnego Partii Komunistycznych i Robotniczych (XXVIII/109–131)*
- Michał Jerzy Zacharias, *Stosunki sowiecko-jugosłowiańskie w latach 1948–1958. Aspekty polityczne oraz ideologiczne (XL/245–257)*
- Michał Jerzy Zacharias, *System władzy komunistycznej w Jugosławii. Powstanie, przemiany, rozkład (XXXIII/131–150)*
- Michał Jerzy Zacharias, *Reformy gospodarcze i tzw. sprawa Rankovicia w Jugosławii w latach 1964–1967 (XXXIV/113–132)*
- Michał Jerzy Zacharias, *Reforma Związku Komunistów Jugosławii w 1969 r. Początki decentralizacji ustroju politycznego federacyjnego państwa jugosłowiańskiego (XXXV/127–144)*

Michał Jerzy Zacharias, *Ustrój Jugosławii w latach 1974–1980. Przesłanki dezintegracji i późniejszego rozpadu państwa* (XXXVI/159–186)

Michał Jerzy Zacharias, *Kryzys w Jugosławii w latach 1980–1987* (XXXVII/133–163)

Michał Jerzy Zacharias, *Ku rozpadowi Jugosławii (1990–1991)* (XXXVIII/183–225)

* * *

Maciej Koźmiński, *Z historii jugosłowiańskiej* (III/275–281)

Agnieszka Garlicka, *Z historiografii jugosłowiańskiej* (VII/194–201)

Rumunia

Krzysztof Dach, *Polsko-rumuńska współpraca polityczna w latach 1833–1848* (XV/5–37)

Krzysztof Dach, *Dyplomacja rumuńska a powstanie styczniowe* (XVIII/5–41)

Emilian Manczur, *Prasa komunistyczna i postępową w Rumunii w latach 1918–1940* (II/287–309)

Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Bułgaria i Rumunia przystępują do wielkiej wojny (wrzesień 1915 – sierpień 1916)* (VIII/39–51)

Klara Romanow-Bobińska, *Reformy agrarne w Rumunii, Jugosławii i Bułgarii po I wojnie światowej* (XI/47–69)

Władysław Stępiak, *Początki stosunków dyplomatycznych Polski z Rumunią (1918–1919)* (XXVII/57–71)

Bolesław Woszczyński, *Stosunki polsko-rumuńskie 1919–1939 w świetle akt Centralnego Archiwum Wojskowego* (V/195–205)

Zbigniew Ziętek, *Walka Rumunii o jej suwerenne prawa jako państwa naddunajskiego na konferencji międzynarodowej w Paryżu w latach 1920–1921* (XIII/145–164)

Henryk Bułhak, *Konferencja wojskowa polsko-rumuńsko-francuska w Warszawie (7–8 IV 1924 r.). Geneza, przebieg, rezultaty* (XXV/107–121)

Henryk Bułhak, *Pośrednictwo dyplomacji polskiej między Rumunią a ZSRR w sprawie podpisania tzw. Protokołu moskiewskiego (1928–1929)* (XIX/89–102)

Jerzy Tomaszewski, *Kwestia narodowa w Rumunii w 1931 r. w raportach polskich konsulatów i poselstwa* (XX/187–209)

Antoni Zieliński, *Rumuńskie materiały do dziejów stosunków polsko-rumuńskich w latach trzydziestych XX w.* (XX/211–221)

- Antoni Zieliński, *Stosunki polsko-rumuńskie (grudzień 1933 – maj 1935)* (XII/157–190)
- Wiesław Balcerak, *Wizyty min. Barthou w Bukareszcie i Belgradzie w prasie europejskiej (czerwiec 1934 r.)* (VIII/127–140)
- Lidia Buczma, *Z genezy Małej Ententy* (VI/127–143)
- Henryk Bułhak, Antoni Zieliński, *Z dziejów stosunków polsko-rumuńskich (sierpień 1936 – wrzesień 1938)* (XVI/145–168)
- Jerzy Tomaszewski, *Dokumenty o stosunkach rumuńsko-polskich po konferencji monachijskiej* (XV/193–204)
- Josif Toma Popescu, *Przyczynek do wyjaśnienia okoliczności interwencji pośta Rumunii w Londynie Viorela Tilea w brytyjskim ministerstwie spraw zagranicznych w marcu 1939 r.* (XX/223–231)
- Agnieszka Garlicka, *Glossa do sprawy interwencji pośta Rumunii w Londynie V. Tilea w brytyjskim Foreign Office w marcu 1939 r.* (XX/233–234)
- Agnieszka Kastory, *Okoliczności przyznania Rumunii francusko-brytyjskich gwarancji w 1939 roku* (XXXVI/127–143)
- Berthold Puchert, *Stosunki handlowe Rzeszy Niemieckiej z Rumunią w okresie międzywojennym* (XVII/75–97)
- Josif Toma Popescu, *Wspomnienie* (XVII/169–172)
- Andrzej Koryn, *Powstanie sierpniowe 1944 r. w Rumunii* (XXI/121–143)
- Zbigniew Ziętek, *Traktat pokojowy Rumunii z państwami koalicji antyhitlerowskiej* (VII/183–193)
- Andrzej Koryn, *Likwidacja monarchii w Rumunii w 1947 r.* (XXVI/93–108)

* * *

Emilian Manciuur, *Przegląd czasopism dotyczących Rumunii* (II/343–357)

Węgry

- Maciej Koźmiński, *Uwagi o południowostowiańskim problemie narodowościowym w zalitawskiej części monarchii habsburskiej na przełomie XIX i XX wieku* (III/119–147)
- Miklós Lackó, *Rozwój węgierskiej klasy robotniczej w okresie kapitalizmu (1867–1944)* (VII/5–34)

- Maciej Koźmiński, *O świadomości narodowej na pograniczu węgiersko-słowackim po I wojnie światowej* (XX/59–91)
- Endre Kovács, *Stosunki węgiersko-polskie w latach 1919–1921* (III/151–183)
- Loránt Tilkovszky, *Polityka narodowościowa na Węgrzech w okresie kontrrewolucji (1919–1945)* (XI/71–94)
- Jerzy Tomaszewski, *Związki handlowe państw sukcesyjnych w okresie międzywojennym* (IV/74–92)
- Iwan T. Berend, György Ránki, *Spoleczeństwo węgierskie w okresie międzywojennym* (IX/143–177)
- Katarzyna Z. Kołodziejczyk (oprac.), *Polityka zagraniczna Węgier w okresie międzywojennym* (V/206–209)
- Maciej Koźmiński (oprac.), *Wizyta premiera węgierskiego Gömbösa w Warszawie w październiku 1934 r.* (VI/210–228)
- Loránt Tilkovszky, *Niemiecka mniejszość narodowa na Węgrzech w okresie drugiej wojny światowej* (IV/173–194)
- György Gyarmati, *Węgry a południowo-wschodnio-europejskie plany federacyjne 1945–1948* (XXIV/117–144)

* * *

- Maciej Koźmiński, *Węgry w czasopiśmiennictwie historycznym (Przegląd za okres lipiec 1960 – czerwiec 1965)* (II/358–383)

WSCHÓD I ZACHÓD EUROPY

Austro-Węgry, Austria

- Tadeusz Cieślak, *Balkańska polityka Austro-Węgier* (XX/5–14)
- Janusz Gruchała, *Narodowa Demokracja wobec problemów narodowych i politycznych Austro-Węgier w końcu XIX i na początku XX wieku* (XXVII/29–43)
- Janusz Gruchała, *Polityka zagraniczna Austro-Węgier a stosunki polsko-ukraińskie (1908–1914)* (XXIV/35–52)
- Janusz Gruchała, *Sprawa ukraińska w Galicji w polityce Austro-Węgier (1914–1918)* (XX/43–56)
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Plan wojenny Austro-Węgier (1914 r.)* (II/120–143)
- Herbert Steiner, *Otto Bauer i problem „Anschlusu” 1918–1919* (XIV/69–84)
- Wiesław Balcerak, *Polska – Austria w okresie międzywojennym* (XXVII/103–118)
- Jerzy Tomaszewski, *Związki handlowe państw sukcesyjnych w okresie międzywojennym* (IV/74–92)
- Katarzyna Z. Kołodziejczyk, *Stosunki polsko-austriackie w okresie dwudziestolecia międzywojennego* (XII/61–90)
- Adam Galos, *Organizacje nacjonalistyczne w Austrii na tle związków nacjonalistycznych w Europie* (II/102–118)
- Hanna Marczevska-Zagdańska, *Stany Zjednoczone a Austria w latach 1932–1945* (XL/83–111)

Grecja

- Jerzy Tomaszewski, *Kwestia narodowa w Jugosławii i Grecji w 1931 r. w raportach polskich poselstw* (XXI/181–189)
- Jerzy Wojciech Borejsza, *Grecja w polityce bałkańskiej faszystowskich Włoch 1936–1940* (XXI/83–97)
- Anna Garlicka, *Grecja w polityce Wielkiej Brytanii w przededniu II wojny światowej. Próba bilansu* (XXXVII/41–54)
- Elżbieta Znamierowska-Rakk, *Rola armii bułgarskiej na ziemiach greckich na jesieni 1944 r.* (XXIV/79–114)

Francja

- Pierre Voillery, *Wpływy kulturalne Francji na bułgarskie Odrodzenie Narodowe* (XVIII/45–55)
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Sztabowe rozmowy i umowy (Rosja – Francja 1892–1911)* (XI/5–42)
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Sztabowe rozmowy i umowy. Rosja – Francja 1912–1913* (XII/5–39)
- Paweł Olszewski, *Francja i republiki zakaukaskie w latach 1918–1921* (XXXVI/57–72)
- Frédéric Guelton, Maria Pasztor, *Bitwa warszawska w świetle korespondencji generała Weyganda i marszałka Focha (lipiec–sierpień 1920 roku)* (XXXIII/63–75)
- Henryk Bułhak, *Polsko-francuskie koncepcje wojny obronnej z Niemcami z lat 1921–1926* (XV/69–94)
- Henryk Bułhak, *Konferencja wojskowa polsko-rumuńsko-francuska w Warszawie (7–8 IV 1924 r.). Geneza, przebieg, rezultaty* (XXV/107–121)
- Maria Pasztor, *Polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych z francuskiej perspektywy (1924–1939)* (XXXV/185–196)
- Wiesław Balcerak, *Wizyty min. Barthou w Bukareszcie i Belgradzie w prasie europejskiej (czerwiec 1934 r.)* (VIII/127–140)
- Agnieszka Kastory, *Okoliczności przyznania Rumunii francusko-brytyjskich gwarancji w 1939 roku* (XXXVI/127–143)
- Zofia Zaks, *Francja i Związek Radziecki a sprawa polska (1944–1945)* (XIX/159–197)
- Maria Pasztor, *Francuska polityka „budowania mostów” w dzielącej się Europie – przykład Polski i Czechosłowacji (1944–1947)* (XXXVII/117–130)
- Maria Pasztor, *Francja i Wielka Brytania wobec polskiej granicy zachodniej na Odrze i Nysie Łużyckiej w latach 1958–1967* (XXXVIII/147–181)

Niemcy

- Piotr Łysakowski, *Bismarck jako ambasador Prus w St. Petersburgu 1859–1862* (XXIII/5–20)
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Monarsza korespondencja: „Willy–Nicky” (epilog 28–30 VII 1914)* (XI/219–229)

- Berthold Puchert, *Stosunki handlowe pomiędzy Niemcami a Związkiem Radzieckim w okresie dwudziestolecia międzywojennego (VII/37–62)*
- Berthold Puchert, *Stosunki handlowe Rzeszy Niemieckiej z Rumunią w okresie międzywojennym (XVII/75–97)*
- Anna Garlicka, *Wielka Brytania – Niemcy – Bałkany w okresie międzywojennym. Próba syntezy (XXIX/67–80)*
- Henryk Bułhak, *Współpraca niemiecko-sowiecka w latach 1920–1933 (XXXVIII/299–306)*
- Bogdan Koszel, *Protokoły rzymskie. Z dziejów rywalizacji włosko-niemieckiej w Europie naddunajskiej w latach 1933–1934 (XIX/105–129)*
- Piotr Łossowski, *Próba przewrotu hitlerowskiego w Kłajpedzie (1933–1935) (XL/113–129)*
- Jerzy Kozeński, *Kwestia słowacka w polityce Trzeciej Rzeszy (wrzesień 1938 – sierpień 1939) (X/95–140)*
- Jerzy Kozeński, *Zabór ziem czeskich przez III Rzeszę wiosną roku 1939 (XVIII/137–155)*
- Anna Garlicka, *Jugosławia między Włochami a Niemcami (XIV/107–131)*
- Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Operacja „Tajfun”. Zapowiedź klęski totalnej Wehrmachtu (w oświetleniu strony niemieckiej) (XIV/163–195)*

Szwajcaria

- Marek Andrzejewski, *Kontakty szwajcarsko-rosyjskie (od XVIII do XX wieku) (XXVIII/155–159)*

Turcja

- Paweł Olszewski, *Ententa wobec tzw. mandatu zakaukaskiego (1919–1920) (XXXII/47–68)*
- Paweł Olszewski, *Kwestia ormiańska na konferencji w San Remo w kwietniu 1920 r. (XXXIV/41–55)*
- Henryk Bartoszewicz, *Misja Romana Knolla w Ankarze 1924–1925 (XXXVI/109–125)*

USA

Ewa Cytowska, *Historia Europy XIX i XX wieku w oczach Anglików i Amerykanów* (XVII/173–179)

Hanna Marczevska-Zagdańska, *Stany Zjednoczone a Austria w latach 1932–1945* (XL/83–111)

Marek Kazimierz Kamiński, *Problem okupacji Czechosłowacji przez wojska amerykańskie w polityce Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii (kwiecień – listopad 1945)* (XXIII/145–177)

Marek Kazimierz Kamiński, *Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Czechosłowacji w latach 1946–1947* (XXVI/69–89)

Marek Kazimierz Kamiński, *Wielka Brytania i Stany Zjednoczone wobec kryzysu rządowego w lutym 1948 r. w Czechosłowacji* (XXV/147–170)

Wielka Brytania

Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Rozmowy sztabowe Rosja – Wielka Brytania 1912–1914* (XIII/63–90)

Maria Nowak-Kiełbikowa, *Polityka Wielkiej Brytanii wobec Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1918–1939* (VI/83–124)

Anna Garlicka, *Wielka Brytania – Niemcy – Bałkany w okresie międzywojennym. Próba syntezy* (XXIX/67–80)

Anna Garlicka, *Wysiłki Wielkiej Brytanii w celu stworzenia w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej frontu antyniemieckiego* (XXII/135–151)

Anna Garlicka, *Brytyjskie próby zneutralizowania Bułgarii w przededniu II wojny światowej* (XXV/125–145)

Anna Garlicka, *Grecja w polityce Wielkiej Brytanii w przededniu II wojny światowej. Próba bilansu* (XXXVII/41–54)

Agnieszka Kastory, *Okoliczności przyznania Rumunii francusko-brytyjskich gwarancji w 1939 roku* (XXXVI/127–143)

Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Na osi Paryż – Londyn – Moskwa (1939–1940)* (V/159–192)

Kazimierz Rosen-Zawadzki, *Na osi Londyn – Moskwa (maj 1940 – czerwiec 1941)* (VII/89–124)

Tadeusz Cieślak, *Bałkańskie plany Winstona Churchilla* (XVII/65–71)

- Marek Kazimierz Kamiński, *Problem okupacji Czechosłowacji przez wojska amerykańskie w polityce Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii (kwiecień – listopad 1945)* (XXIII/145–177)
- Marek Kazimierz Kamiński, *Wielka Brytania wobec czechosłowackich prób stworzenia „pomostu między Wschodem a Zachodem” (1945–1948)* (XXI/145–178)
- Marek Kazimierz Kamiński, *Wielka Brytania i Stany Zjednoczone wobec kryzysu rządowego w lutym 1948 r. w Czechosłowacji* (XXV/147–170)
- Maria Pasztor, *Francja i Wielka Brytania wobec polskiej granicy zachodniej na Odrze i Nysie Łużyckiej w latach 1958–1967* (XXXVIII/147–181)

Włochy

- Wiesław Walkiewicz, *Układ sił politycznych na terenie pogranicza włosko-jugosłowiańskiego po rozpadzie monarchii habsburskiej* (XXII/101–131)
- Wiesław Walkiewicz, *Włosko-jugosłowiański spór graniczny na forum paryskiej konferencji pokojowej oraz w polityce Tymczasowego Przedstawicielstwa Narodowego* (XVIII/83–100)
- Bogdan Koszel, *Protokoły rzymskie. Z dziejów rywalizacji włosko-niemieckiej w Europie naddunajskiej w latach 1933–1934* (XIX/105–129)
- Ewa Cytowska, *Z zagadnień polityki włoskiej w Europie Środkowej w początkach lat trzydziestych* (VIII/111–124)
- Ewa Cytowska, *Włochy w Europie Środkowej w drugiej połowie lat trzydziestych* (XIII/123–141)
- Jerzy Wojciech Borejsza, *Grecja w polityce bałkańskiej faszystowskich Włoch 1936–1940* (XXI/83–97)
- Ladislav Deák, *Pakt jugosłowiańsko-włoski z 1937 r. a państwa Europy Środkowej* (XXIII/119–141)
- Ewa Cytowska, *Próby współpracy polsko-włoskiej w Europie Środkowej (X 1938 – III 1939)* (XIV/135–160)
- Anna Garlicka, *Jugosławia między Włochami a Niemcami* (XIV/107–131)

VARIA

Józef Chlebowczyk, *Kształtowanie się świadomości społecznej i narodowej na pograniczu językowym (w warunkach środkowoeuropejskich) (IV/5–40)*

Ewa Cytowska, *Historia Europy XIX i XX wieku w oczach Anglików i Amerykanów (XVII/173–179)*

SPIS TREŚCI

Irena Stawowy-Kawka – Jubileusz rocznika „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”	5
Tadeusz Kisielewski – Pismo z dobrą przyszłością	9
Daniel Boćkowski – O Studiach słów kilka...	15
Członkowie Komitetu Redakcyjnego (1965–2005)	19
Redaktorzy naczelni „Studiów” (1965–2005)	19
Sekretarze redakcji „Studiów” (1965–2005)	19
Autorzy artykułów zamieszczanych w Studiach (1965–2005)	20
Przewodnik bibliograficzny	
Polska w Europie Środkowej	25
Europa Wschodnia	34
Kraje bałtyckie i Skandynawia	42
Europa Środkowa i Bałkany	45
Wschód i Zachód Europy	57
Varia	62

